

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

SERATE:

să primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

Christos s'a născut.

Christos s'a născut! Lumină s'a făcut!

Ingerii din cer s'au pogorât și au vestit păstorilor, au vestit lumii întregi, că Fiul lui Dzeu trup omenesc a luat și pentru a noastră mântuire între noi s'a ivit.

Lumea rătăcea în întunec, era sufundată în păcate, în fărădelegi și mizerii. De mult apucase omenimea pe acest povârniș al decadenței morale. Cugețătorii lumii vechi, filozofi cu nume mare, ca Socrate și Plato la Greci, Cicero și Seneca la Romani au voit să o reformeze, să o îndrepte pe altă cale, pe calea adevărului și virtuții, dar truda de giaba le-a fost. Și atunci, când omenimea avea mai mare lipsă de îndreptare, de mântuire, Dzeu a trimis pe Fiul său să sufere, să se jertfească pentru noi, pentru genul omenesc și izbăvire să ne aducă.

Christos s'a născut și lumină s'a făcut! Și în aceasta lumină, vechea lume

s'a prăbușit și una nouă s'a creat cu încetul, pe temeiul adevărului, pe temeiul credinței adevărate. Un nou spirit a început să stăpânească lumea, o nouă viață morală s'a salăsluit între oameni, nouă legi, nouă știință, nouă civilizație și-a făcut calea în lume, civilizația creștină, fericind în viață, pe muritori. Dar s'a făcut ceva și mai mult decât aceasta. Isus Christos prin mărețele sale învățături a arătat oamenilor și calea vieții vecinice, calea izbăvirii sufletești. Pe lângă grija de viața vremelnică, de viața pământească, Christos ne-a arătat mai pe sus de toate cum putem să ne mântuim partea nemuritoare a noastră, — sufletul nostru.

Iată măreția învățăturilor lui Christos! Iată Mântuitorul nostru, Mântuitorul lumii! Iată și însemnătatea serbării Nașterii Domnului, ce o ținem acum! Bucurie stăpânește pe toți bunii creștini în aceasta zi, căci ea ne aduce aminte de ivirea adevăratei lumini pe pământ,

de lumina ce a răsărit din umila iesle a vitelor, și care a cuprins o lume întreagă și a străbătut veacurile până în zilele noastre.

Dar aceasta sfântă zi, ziua Nașterii Domnului este și un prilej de întărire, de relevare sufletească pentru noi.

În viață suntem încunjuțați de multe ispite, de multe încercări grele. Multe patimi trupești și sufletești să încercăm a-și pune stăpânirea asupra noastră. Pisma, ura și dușmănia își fac cărări largi prin șirurile oamenilor. Chiar acum, în zilele noastre societatea omenescă e bântuită de multe rele și scăderi. Rele trupești încă s'au salăsluit între noi. Amintim aci numai câteva, cum e înclinarea spre risipă, luxul și beția, isvorul atâtor rele și păcate.

Nașterea Domnului este una dintre acele zile de preste an, când ni să impune îndeosebi a ne întări și a ne ridica sufletul și a ne propune să ne lăpădam de relele, ce eventual s'au încuibat în

sufletul și trupul nostru. Ni-să impune mai departe să ne îngrădim cu tăria și eurațenia credinței creștine, ca relele și patimile să nu aibă intrare la noi. Viața Mântuitorului să ne servească pildă și mărețele lui învățături să le urmăm cu sfințenie. Dacă așa vom face, vom avea o viață fericită pe pământ și viață de veci dincolo de mormânt.

Incheiem cu vechea vorbă românească: *Nașterea lui Christos, să ne fie de folos, și dorim tuturor:*

Sărbătorii vesele și fericite!

Anul-nou politic.

Este obicei în Ungaria, dar și în alte țări, că la Anul-nou partidele politice felicită pe șefii (capii) lor și în vorbirile, ce să rostesc cu acest prilej, să fac declarații politice de însemnătate. În deosebi miniștrii și șefii politici în răspunsurile lor caracterizează situația politică și fac declarații pentru ținuta și lupta politică în viitorul apropiat.

Anul acesta asemenea s'au făcut Sâmbătă în Budapesta obicinuitele felicitări, cari sunt caracteristice pentru stările în cari ne aflăm. Primministrul Wekerle, și astfel guvernul, n'a fost felicitat de nime, semn, că miniștrii sunt pe ducă și nu mai țin nimeni samă de ei. Partidele au felicitat pe șefii lor, cari la rândul lor și-au spus părerile și nădejile, ce-i stăpănesc la începutul noului an.

Iată ce declarații s'au făcut cu prilejul felicitărilor:

Membrii partidului Kossuthist, vre-o 40 de deputați și alți aderenți au mers să felicitate pe Kossuth. În numele lor a vorbit dep. Fenyvesi, care s'a plâns asupra situației și a aprobat ținuta lui Kossuth.

Kossuth a răspuns prin o vorbire mai lungă, spunând că și dacă partidul va trece în opoziție, își va face datoria, rămânând credincios principiilor.

— Ne așteaptă vremuri grele — a zis între altele Kossuth. Națiunea, care vrea să se desvoalte, vreau să o încătușeze prin o lege electorală, care ar nimici supremația națiunii maghiare și a inteligenței.

Vorbind de banca neatârnată, spune, că deși neîncrederea Monarchului nu a putut fi delăturată, s'au făcut toate pregătirile pentru ridicarea băncii naționale. S'a câștigat piața franceză de bani, ca banca să nu atârne dela Austria. Că lucrarea n'a putut fi dusă la bun sfârșit, de vină este impaciența unor membrii, adevărații aderenți lui Iusth, cari s'au desfăcut din partid.

Prezidentul partidului constituțional, Széll, nefiind în Budapesta, a fost felicitat în numele partidului de Nagy Fer. pe cale telegrafică. Széll a mulțumit tot telegrafice, și a felicitat și pe conducătorul partidului, pe contele Andrássy. Acesta în răspunsul său făcut pentru partid, a repetat punctele de vedere cunoscut, ale lui și ale partidului. Nu e pentru ridicarea băncii naționale pe 1911, dar susține dreptul națiunii la banca neatârnată. Sustine pretențiile militare, ca pretenții naționale, iar cu privire la reforma legii electorale stă pe lângă punctul de vedere de până aci, arătat în proiectul său, cu pluralitate și alte restringeri. Fără de aceste s'ar periclita hegemonia națiunii maghiare și a inteligenței.

Membrii partidului popular au felicitat pe șeful partidului, Zichy Nándor. A vorbit Beniczky, osândind împărecherea dintre par-

tide, cari duc națiunea în primejdii. Zichy, răspunzând a zis, că constituționalismul trebuie eluțat, ca să fie ceva real în istoria națiunii. Îndeamnă partidul la unire și la urmarea principiilor de până aci.

A fost felicitat și contele Szapáry Pál, șeful noului partid creștin social. Szapáry a zis, că partidul trebuie să ție la direcția dezvoltării sociale.

În partidul lui Justh nu s'au făcut felicitări.

Cum vedem, declarațiile șefilor politici nu cuprind nimic nou, nimic ce nu s'ar fi știut, doar atâta că reiese iarăși *dușmănia unora contra votului universal*, de care tem egemonia maghiară, că o vor surpa naționalitățile și egemonia inteligenței, pe care o tem de socialiști. Vorba să fie!

Sibiu, 6 Ianuarie n.

Ex-lex. Cu 1 Ian. c. n. nou Ungaria a intrat în starea de ex-lex, adevărat în afară de lege, în ce privește dările. Cauza e că dieta n'a votat dările pe anul 1910, nici n'a dat indemnitate guvernului.

Wekerle, ca ministru de finanțe, a dat o ordinațiune direcțiilor financiare, oprind încasarea dărilor, cum și execuțiile de dare. Nu suntem deci siliți a plăti dările de stat, până nu să va face rânduială cu ocărnuirea. Dar noi totuși sfătuim pe oamenii noștri să plătească darea, căci altcum să prea adună restanțele, cari tot trebuie plătite mai târziu.

Criza. Lukács a fost Marți în audiență la Maiestatea Sa, făcându-i raport despre tratările sale. M. Sa l-a însărcinat să formeze ca primministru, un nou guvern, de tranziție. Lukács continuă a tracta cu fruntașii patidelor.

Poetul Goga — arestat.

Sâmbătă, în 1 Ianuarie n. a fost arestat poetul nostru, dl Octavian Goga, de poliția din Budapesta. Acest fapt a produs o vie indignare pretotindinea între Români. Căci iată, ce să zice, că a fost cauza: „Țara-Noastră“ are pornite câteva procese nouă. Fiind-că însă redactorul ei, regretatul D. Mareu a reponzat, procuratura din Cluj înhață ca responsabil pe dl Goga, ca fost proprietar al foaiei. Și — vezi Doamne — ca să nu fugă în streinătate — dă poruncă a fi luat prins.

Dar dl Goga n'a voit „să fugă“ nicăieri, căci pregătirile pentru a merge în străinătate le-a făcut publice, s'a scris în foi și dânsul s'a oprit mai în urmă în Arad și în Bpesta, pe câteva zile. Așa face, cine vrea să fugă din țară? De sigur, că nu! Prin urmare dl procuror în zelul său s'a prea grăbit cu strașnica sa poruncă.

Dl Goga, la cererea sa, a fost adus, sub paza unui polițist în civil, la Cluj, în arestul procuraturii și după ce a fost aseultat, a fost lăsat liber.

Așa stă afacerea cu arestarea dlui Goga. Îl felicităm, și-i dorim tărie, ceea-ce știm că o are, pentru cele ce îl mai așteaptă pe cariera spinoasă a gazetăriei.

Din România.

La atentatul contra lui Brătianu.

Din București să serie, că dl I. C. Brătianu să află mai bine, să poate scula din pat și lucrează 2—3 oare pe zi.

În legătură cu aceasta amintim, că la direcția generală a polițiilor și siguranței din ministerul de interne zilnic să primesc scrisori de amenințare la adresa primului ministru și ministru de interne d. Ferekide și a altor mari fruntași ai Statului. Să crede că scrisorile de amenințare le trimit sindicalistii (lucrătorii asociați). Guvernul liberal însă e hotărât a lua măsuri aspre legislative pentru asigurarea liniștii în țară.

Impotriva anarhiei.

Deși atentatorul Jelea tăgăduiește, că a fost pus la cale de cineva pentru a săvârși atentatul împotriva dlui Brătianu, să crede totuși, că atentatul a fost plănit de sindicalistii.

Ura, ce să îndreaptă contra muncitorilor sindicalistii, să răsfrânge asupra foaiei „Adevărul“, și „Dimineața“, foi jidovite, cari reprezintă tendența națională jidovească, cer drepturi pentru Evrei și aștă pe socialiști. Din pricina aceasta și fiindcă aceste foi atacă mereu pe vrednicii profesori învățați Iorga și Cuza, studenții univerzitari din București dimpreună cu alți aderenți ai dlor Iorga și Cuza, au făcut săptămâna trecută o demonstrație viforoasă în contra foilor numite, spărgând geamurile palatului acestor ziare și arzând pe uliță exemplare pe cari au putut pune mâna. Au fost arse și nimicite un mare număr din foile aceste.

În afacerea aceasta s'au făcut și interpe-lări și discuții în dietă. S'a ținut apoi și o întrunire a majorității parlamentare, asigurându-să guvernul de sprijin puternic din partea liberalilor, pentru a zdrobi anarhia prin reforme adânci.

Să se colonizeze — Jidanii.

Un plan șovinist făurește o foaie jidovească-maghiară din Budapesta, „Pesti Hirlap“. În unul din nr-ii să-i mai noi publică un articol, în care cere, că în ținuturile românești statul să colonizeze nu Unguri, nu Ciangăi, ca până acum, ci — Jidovi. Scriitorul articolului laudă maghiarismul Jidanilor din Ungaria și crede, că dacă Ciangăii nu pot maghiariza și să prăpădesc, vor face treaba aceasta Jidanii.

Iată câteva părți din acest faimos articol:

„În Ardeal și pretutindenea aiurea, unde valachii locuiesc în mase, observatorul atent a putut să constate, deja din vremuri vechi, cu deosebire două simptome. Întâiul, că moșile ungurești icuite între pământurile valachilor ajung încetul cu încetul pe mâinile valachilor; al doilea că colonizările noastre principale — doar cu excepția numai a celor din comitatul Hunedoarei, dela Deva — n'au reușit. Că proprietatea ungurească penține ajunge pe mâinile valachilor: aceasta are cauze de multe feluri. Una e îngreunată de datorii, ajunge la dobă, și o cumpără valachul. „Albina“ ori avocatul Traian Titus e cumpărătorul, e tot una. Pentru noi e pierdută. Alta poate e liberă de datorii, dar proprietarului i-se urește de miile de neplăceri, împreunate cu gospodăria între valachi. O scoate deci la vânzare și de multeori o vinde cu pagubă, numai ca să scape de ea. Firește și pe asta o cumpără un valach. Și pe locul unde odinioară făcea gospodărie vre-un credincios al bunului Mihai Apafy, ori al Bethleneștilor și Bathoryeștilor, acolo azi ară pământul „popa“ Albescu, — în cinste, de elacă.

„Un al treilea ungar dorește să se stabilească la oraș și din acest motiv își vinde moșia; de fata unui al patrulea se îndrăgostește vreun tinăr valah și moșia ajunge ca zestre pe mâinile urmașului direct al lui Numa Pompilius.

Așa „ne stângem, pierim“. Și moșia care a fost mai până eri ungurească, azi e tributară „Asociației“; unde eri priviau de pe păreți încă Ludovic Kossuth și viteazul Damjanich, mâne deja Iancu și Axente întimpină pe cei ce intră; unde până eri poarta cu grilaj era văpsită cu verde, azi ficiorul, cu opinci și șerpar, își așteaptă în pragul porții văpsite roș-galben-vânăt iubita cea cu cătrință.

Sunt triste stările acestea și ar trebui să disperăm, văzând cum se îngrășă, crește și să întărește cel mai mare dușman intern al nostru, valachul. Dar nu e dracul chiar atât de negru și nu trebuie să ne temem că valachii ar putea să se întărească prea mult. Căci cât pământ trece pe mâinile valachilor, aproape tot atât de mult ajunge în schimb pe mâinile jidanilor, ceea-ce din punct de vedere național unguresc egalează contul, cu desăvârșire.

Suplement de Crăciun

la „Foaia Poporului“ Nr. 52—1909.

La Moș-Ajun.

De Șt. St. Tuțescu, inv.

Bună dimineața la Moș-ajun
Bună dimineața Moș-Crăciun!

Boi, vaci,
Cai, oi și porci,
Sănătate, bogătate,
Că-i mai bună decât toate!

Nașterea lui Isus.

Iosif cu Maria intra
In sălaș pe-o noapte grea,
Nașterea s'apropia
Și Maria se'ngrîjea,
Ajutor ceresc cerea,
Că ușor să nască vrea!

Și în pace a născut
Un prunc mândru și plăcut.
Raze pe cap îi luceau,
Sălașul îl lumineau,
Șapoi mama-l înfășa
Și în iesle-l așeza!

Iată, cel făr' de nceput
Și în lume ne'nceput,
Iată Isus Dumnezeu
Fiu trimis de tatăl său!
Impăratul ce-l cerea
Intr'un sălaș pământesc.
Ingerii s'au adunat
Și mărire i-au cântat!

Colindă.

Comunicată de T. Stoia, inv.

Sus pe slava ceriului
La porțile raiului
Hai cu toți să ne suim.
La cetatea Vifteim
Este-o fată tinereă
Cu coconăș lângă ea,
Ingerii din cer veneau
Mândră cinste-i aduceau:
»Noi Marie te cinstim
Și pe fiul îl slăvim,
Că ești îmbrăcată'n soare
Și fi luna la picioare
Și-i dai fișă lui Christos
La Mântuitorul nost,
Ce-a scos suflete din iad
Pe Eva și pe Adam
Și sămânța lui Avram,
Toată lumea te slăvește
Și sânu-ți blagoslovește».

In noaptea ajunului.

S'a inserat de mult. Satul s'a liniștit acuma. Nici chiuiturile și poeniturile de biciu ale băeților, care să găteau de „bună ziua“, nici lătratele și chelălăiturile cânilor întăritați nu să mai aud.

O pace-adâncă și binefăcătoare plutește peste tot cuprinsul.

Băieții s'au strâns cete, cete, pe la cei cu casele mai încăpătoare și acum, ciopor în jurul cuptorului, ascultă cu ochii țintiți la gura vre-unuia, care îndrugă — și el — ce să pricepe, numai să omoare vremea, care să strecoară încet, încet ca și cum ar vrea să facă pe necazul nerăbdătorilor.

In casa lu'moș Pană Grăniceru s'au strâns toți băieții vecinilor.

Aci e casă mare și oameni de petrecere.

La moș Pană să strâneau băieții vecinilor și acum două-zeci de ani, când era încă Neagu — feciorul Grănicerului și, tot în casa lui, au început să se strângă de vre-

două erni încoace, de când s'a ridicat făcăiaș și nepotu său Nițu.

Toți tovarășii de colindă au venit de vreme, numai Mitru lui Custură lipsește.

— „Da... măi băieți! a lui Custură de ce n'o fi venit, măi? Cine știe, de ce n'o fi venit? S'o fi supărat, hai?“

— „Ce supărat, ce supărat! Cine-l lasă să se supere? Nu-i tăem nasul?“

— „Ba, o avea el una de n'a venit până în vremea-asta! Ia, să mergem noi un trap, pân'acolo, că nu ne cad picioarele. Mergem?“

— „Să mergem“, răspunseră câți-va din tovarăși și cu toții porniră pe ușă.

— „Hai, hai... închideți mai repede ușa, că-mi răcesc ouăle“ le strigă moș Pană, care tocmai își potrivea un tăciune în luleaua, (pipa) pe care numai la masă și la biserică o lepăda dela gură. „Și să-mi veniți mai repede, că pe urmă, mă culc“.

— „Repede, repede“, răspunse cineva din cei cari eșau pe ușă, până-i trage de trei ori din lulea, suntem aci“.

Așa s'a și întâmplat.

Când să iasă în uliță băieții s'au întâlnit cu Mitru. Venea încet, cu căciula trasă pe ochi și cu zechea strânsă, până la gură.

— „Da ce-i Mitrule, așteptai să te chemăm cu plosca?“ îl întrebă, cam necăjit, Nițu Grăniceru.

— „Nu, mă, da tocmai îmi spălase mama obieluțele și... am așteptat să se usuce“.

Toți tăcură; erau mulțumiți cu lămurirea lui Mitru.

Intrară în curte. Aproape de fereastră Nițu să opri:

— „Mă băieți! hai să strigăm odată la noi, să vedem ce zice băticiu! Vreți?“

— „Vrem!“

„Toți băieții să făcură gramadă la fereastră. Unul din ei să duse la culcușul lui Corbea să-l deștepte.

Voiau să întărite cănele, ca să crează unchiașul că sunt băieți străini.

Corbea începu să latre speriat; iar cei dela fereastă porniră într'un glas: „Bună ziua la ajun, mâne la Crăciun, într'un ceas bun“.

Moș Pană auzi gălăgia și eși supărat:

— „Ce „bună ziua“ mă, ce „bună ziua“ nu vezi că e noapte?... să nu te mai auz că-ți moi șalele! Să treacă miezul nopții și atunci, nu acuma!“

Băieții începură să răză mulțumiți și intrară în casă.

Unchiașul începu să se închine și să zică, așa, fără să-și lapede luleaua dela gură:

— „Ptui! Bate-v'ar sănătatea să vă bată, zbanghioșilor, mă păcălirăți hai!...“

Credeam că cine știe ce leșinați or fi pornit, cu noaptea în cap pe la cotețele oamenilor și când, colo... voi!“

— „Păi de, moș Pană, ce să facem și noi; să ne mai speriem somnul!“

— „Ei bate-l-ar pârdaľnicul de somn, de el vă temeți? Să vi-l spui eu!“

Dați-vă coala mai aproape, să vă spue moșu o poveste, și să vedeți cum fuge“.

— „Spune biticule, spune!“ îl rugă nepotu-său Nițu, ca din partea tuturor.

— „Ei, hai! Să vă spui:“

Unchiașul tuși, își potrive focul în lulea și începu:

„Păi — or fi patru-zeci de ani, și mai bine — de când eu povestea așa:“

Era tot așa, în noaptea ajunului. Eu eram tânăr; fecioru-meu Neagu să tot fi avut trei-patru anișori, mai mare nu era.

Stam tot în casa asta, uite cum stăm și acuma, când... ce mi trece mie prin cap?!

— Măi femeie! zic eu, nevastă — cotețu ăla e cam departe, nu mi-l-o vămui cine-va? Știi! acuma umblă găinariii că după miezul nopții când începe colinda, nule mai dă mâna.

Și es afară să stau de pază.

In fața cotețului era o groapă de grâu“.

— „Cum, groapă de grâu?“ întrebă unul din băieți.

— „Ei! voi nu știți! Uite, de mult, în loc să se ție grăul în hambare, oamenii aveau gropi mari în pământ și acolo-și păstrau bucatele.“

O groapă de astea avusesem și eu acolo, în fața cotețului, dar nu mai păstram nimic în ea. Mă gândisem de multe ori s'o astup, dar nu-mi venise. Ca să nu cază cineva în ea, o acoperisem bine c'o gratie.

Atunci ce-mi veni mie?! luai gratia depe groapă, pusei câțiva coceni de a curmezișul așa pe gura gropii și apoi aruncaii nițică zăpadă pe deasupra.

După asta, mă detai în dosul pățului și așteptam.

Par'că simțeam eu c'o să se 'ntâmple ceva.

Mă cam furase somnul, când auzii trăzind ceva, încolo, spre fundul ogrăzii. Mă uitai. Erau trei inși: sărișeră gardul și veneau încet spre coteț. In mijlocul ogrăzii să opriră.

Unul din ei, spuse nu știu ce ălorl'altii, și el porni înainte spre coteț.

Par'că-l văz și acuma: Era un ăla nalt cât o prăjină și pășia încet, încet.

Cei doi rămăseseră acolo, așteptau.

El venea încet, încet; făcea cinci-șase pași și se oprea. Privea în toate părțile asculta și iar pornea; dar așa de încet, așa de încet că de-abia simțeam cum îi gema zăpada strivită sunt opinci.

Coti pe după coșul boilor și apoi, așa încet o luă spre coteț tocmai pe unde era groapa de grâu. Mie îmi bătea inima de par'că să-mi rupă coastele. Mai avea un paș, doi până la groapă. El mai stătu puțin și ascultă. Nu să simțea nimic.

Câinii durmeau duși. Porni înainte încet încet. De odată auzii „zdup“ și găinarul nu să mai văzu. Căzuse în groapă.

Atunci să deșteptară și câinii.

Ei alergară după cei doi găinari, cari scăpaseră și cari fugeau de rupeau brazde, iar eu trăsei un chiot de să deșteptară toți câinii megiașilor.

Toată noaptea câinii au lătrat mereu în prejurul gropii, iar bietele găini au chirăit de frică, până la ziua.

După ce a răsărit soarele, în colo târziu, m'am dus să chem primarul.

— „Hai domnule Primar, până la mine o'am prins o vulpe la găini“ zic eu!

— „Hai! Da'i 'mpărțim pielea?“

— „I-o 'mpărțim, i-o 'mpărțim, de ce să nu-i-o 'mpărțim!“

Până să viu eu cu primarul toată curtea era plină de lume.

Unii să aplecau pe gura gropii să vază cine e; dar nu puteau, căci hoțul să făcuse ghem într'un colț.

Am pus o scară și l'am seos de-acolo.

Era nepotul meu Barbu, băiatul soru-mi.

Cei de față au început să răză când l-au văzut: „Ei, nu e nimic, a 'ndrăznit și el, ca la un unchiu!“ Iar eu, nu mai știam pe ce lume mai sunt, de atâta rușine.

Ce vreți? Băiatu soru-mi!...

Tochmai atunci să auzi, de departe, cântecul cocoșului. Vestea miezul nopții.

Ascultătorii săriră arși, de pe scaune.

— „Auzi cocoșul! fuga băeți că neapucă alții înainte“.

Lelea Sanda, nora lui moș Pană, dete fiecărui câte un colindeț^{*)}, iar ei fiindcă erau șase inși să împărțiră în două cete și plecară. Uncheașul rămase să scoată colindeții la copii, care aveau să vie mereu, mereu, până la ziua; iar Neagu își luă ipingeaua și porni a șteamătul după cele două cete.

Să gândea că sânt micuți tovarășii și... câte nu să poate 'ntâmpla într'o noapte ca asta.

(Viața lit.)

Fl. Cristescu.

*) Colindeți să numesc în România niște colăcei de o formă lungăreată ce să impart, pe unele locuri în dimineața Crăciunului, pe altele în noaptea despre ajun spre ziua. Copii să duc noaptea la feastră și-i cer:

Colindeți, colindeți,
Colindeți aveți?...

Basmul nostru.

Plin de vlaga tinereței
A pornit-o călătorul
În seninul dimineții
Să-și găsească 'n largul vieții
Viitorul...

Înima-i era curată
Fața, fragedă și plină
Și spre zarea depărtată
S'a 'ndrumat cu ochi ce'noată
În lumină.

Mama-i dase, ca o zână,
Un buchet, par'că de ceară.
Și cu florile în mână
S'a tot dus pe drumuri până
Cătră seară.

De'ntâlnea în cale, fete
Palide sau zâmbitoare
Iubitoare sau șirete
Le prindea la toate'n plete
Câte-o floare...

Îi spusese la plecare
Biata-i mamă ce plângea:
— Drumu-i lung și viața-i mare
Din buchet la ori și care
Să nu dea.

Dar pe drum el dase sfatul
Și dojana ei uitărei,
Și'npărtea mereu, băiatul
Flori și flori pe sărutatul
Fiecărei!

Și cum seara să lăsase,
Răsărind văzu din ceața
Ce amurgu 'nsângerase,
Pe iubita ce-o visase
Toată viața!

Și miresei călătorul,
Gol buchetu când i-aduse,
Fiindcă florile-i căzuse,
Pricepu risipitorul
Ce pierduse.
Cincinat Pavelescu.

Toader norocosul.

— Monolog. —

Îmi spuse moașa noastră, de-ar fi tăcut mai bine,
Că-am să devin gazdă, mai gazdă ca oricine.
Noroc și fericire și tot ce-n lume-i bine
Ca și scaiul de oaie, să vor ținea de mine.
Căci om ca mine încă nu s'a născut în lume,
Să aibă atâtea semne, ce prevestesc a bine!
Ba după spusa dâncei, chiar n'ar fi de mirat,
S'ajung ministrul'n țară, ba poate împărat!...
Și nu doar numai moașa mi-a prorocit noroc,
O meșteră de fuse mi-l spuse din ghioc!
La anul-nou vrăjit-am și știți ce-am ridicat?
— Cărbunele și sarea, tot semne de bogat!....

Și-acum după atâtea amar de profecie, —
Uitați-vă la mine, cum 'not în bogăție!...
... Parale am destule, — ba poate chiar prea multe,
Am pus să crească-n bancă cu vexel vre-o opt sute,
Că sutele-s păpate, de loc să nu vă mire
Căci vexelul i-acolo, așteaptă renoire!
Alaltăeri subscriș'am un alt cambiu din nou,
Dar numai de o sută, — pe care-l fac cadou,
Cui o să-l fac? și cine-i acela fericit?
Dar cin' să fie altul, caventul meu iubit!
Pământ, am cam atâtea, cam cât are un baron;
De aici cât vezi cu ochii și până la Pojon,
Pot apăsa pământul și praful de pe drum
Cu trenul sau călare, — pe jos sau orișicum...
Mai am apoi moșie în fiecare sat
Din fîntirim un stînjîn, pe mine'ntabulat.
Bucate?... grâu, săcară, nu samân nici odată,
Căci vezi, nu-i plug, nu-i coasă, nu-i sapă, nici lopată!
Cu ce să strâng eu fânul și grâul und' să-l pun?...
Iar napii și ovăsul în ce să le adun?

De vite nu am lipsă, căci boii mă împung.
Iar căii au năravuri și vaci nu știu să mulg!...
Găini, rațe și găste, în curtea mea nu vezi!
Doar știți că ele's hoafe, să tot duc pe livezi
Și n'as vrea să am potcă și ceartă cu vecinii,
Cu cari trăiesc în bine, ca mățele cu cânii.

În casă scule multe, nu-mi place să am;
În cinste nu-ți dă nime;... iar casă încă n'am!

Cu de ale gurii însă o duc acum mai rău!...
Sătul n'am fost de o lună și atunci de fâsoiu,
— Am fost la o pomană la Onu lui Mihoiu. —
În dulce tot mai merge, mai dau pe la petite
Aici pită și brînză, ba capăt și plăcinte.
Îmi dau ei bieții oameni, dar fetele mă răd,
Dar ce îmi pasă mie, când rânza mi în rând.

Trăit-am și eu bine și n'am fost tot sărac

Am fost un an la ciurdă și un an am fost diac...
La ciurdă mi-a mers bine, trăiam ca un baron,
Odată într'o Vineri, eu nu știu cum un somn
M'a doborât la umbră și umbra ști ca vara
Mă fermecase bine, de n'o lăsați pân' sara
Și vacile, vițelii de und' să te trezească,
S'au fost ascuns de bine, în holda cea domnească.
În somn uitasem toate; uitasem căs ciurdar
Un vis ciudat avut-am, părea că sunt primar...
Și chiar ședeam la masă, fineam o judecată;
Părât era chiar domnul cu holda cea mâncată...
Și prea multe din gură spunea părâtul domn,
— Mai taci! strigau la dânsul....

Și m'am trezit din somn!
Văzui ciurda în holdă;... mă pun pe fugă, frate
Și-i dau ocol strigându-i, să iese din bucate!
.... Argații dela curte s'apropiau de mine;
Din fuga lor, din vorbe, vedeam că nu e bine
Și-acol am lăsat ciurda și făr de rămas bun
Fugiți picioare iute, vedeți-vă de drum...
Și trei poște fugi'am cu trenul pe jos
Cât nu poate să fugă alt om curajos...
.... Că gârle și mocirle, văzui'am undeva?
Eu n'am văzut nici una, dar spun pe cinstea mea
Obrazul, nasul, gura, erau de noroiu pline
Și nu-mi puteam da samă: cum s'a legat de mine?...
Dar n'avui baiu de ele și tot ce-mi păru rău
E că-mi perdusem pipa și punga cu băgău!

Gândesc, că apă multă pe Murăș nu va trece
Și-așa de mare gazdă voi fi, voi fi cât zece...
C'am căpătat asară o carte de departe,
În care mi să scrie c'oiu moșteni o parte
Dintr'o arere mare, rămasă dup'un neam:
O capră și-o găină, o coasă și'un ciocan...
Și eu voi lua capra și capra va fâta,
Pe capră și pe iadă opt zlofi voi căpăta.

Trăiască moașa noastră, și ceea cu ghiocul;
De'acum vine ce'i bine, de acum vine norocul.
Tu crâșmă blăstămată, când vezi că am opt zlofi
Ferește-te din cale, ferește-te cât poți.
Căci banii m'ș de lipsă, să-mi cumpăr un hinteu
De'o fi să fiu ministru ori chiar solgăbirău...
Nu pot umbla în țară pe jos, cum tu gândești
Ci coala 'ntr'o căleasă, cu cai împărătești...

Precum vedeți de acuma trăesc o lume bună...
Hai!... ce bine'ați face să-mi dați ceva de cină!

Decembrie 1909.

Petru O. Orișanu.

Cinci pâni.

Doi oameni, cunoscuți unul cu altul, călătoreau odată vara pe un drum. Unul avea în traistă trei pâni și celalalt două pâni. Dela o vreme, fiindu-le foame, poposesc la umbra unei răchiți pletoase, lângă o fântână cu ciurtură, scot fiecare pânilor ce aveau și se pun să mănânce împreună, ca să aibă mai mare poftă de mâncare. Tocmai când scoaseră pânilor din traistă, iată un al treilea drumeț necunoscut, îi ajunge din urmă și se oprește lângă dânșii, dându-le ziua bună; apoi se roagă să-i dea și lui ceva de mâncare, căci e tare flămând, și n'are nimica merinde la dânșii, nici de unde cumpăra.

Poftim, om bun, de-i ospăta împreună cu noi, ziseră cei doi drumeți călătorului străin, eăci milă Domnului! unde mănâncă doi, mai poate mânca și al treilea. Călătorul străin, flămând cum era, ne mai așteptând multă poftă, se așează jos lângă cei doi, și încep a mânca cu toții la pâne goală și a bea apă rece din fântână, căci altă udătură nu aveau. Și mănâncă ei la un loc tustrei și mănâncă, până ce gătesc de mâncat toate cele cinci pâni, de par'că n'au mai fost.

După ce au mântuit de mâncat, călătorul străin scoate cinci lei din pungă, și-i dă, din întâmplare, celui ce avusese trei pâni zicând:

„Primiți, vă rog, oameni buni, această mică mulțămintă dela mine, pentru că mi-ați dat de mâncare la nevoie; veți cinsti mai încolo câte un păhar de vin, sau veți face cu banii ce veți pofti. Nu sunt vrednic să vă mulțămesc de binele, ce mi-ați făcut, eăci nu vedeam lumea înaintea ochilor, de flămând, ce eram“.

Cei doi nu prea voiau să primească, dar după multă stăruință din partea celui de al treilea, au primit. Dela o vreme călătorul străin și-a luat ziua bună dela cei doi, și apoi și-a căutat de drum. Celalții mai rămân o leacă sub răchită la umbră, să odihnească bucatele. Și din vorbă în vorbă, cele avusese trei pâni, dă doi lei celui cu două pâni, zicând:

„Ține, frate, partea dumnitale și fă ce vrei eu dânșii. Ai avut două pâni întregi, doi lei și se cuvin. Și mie-mi opresc trei lei fiind e'am avut trei pâni întregi și tot ca ale tale de mari, după cum știi“.

— „Cum așa, zise celalalt cu dispreț: pentruce numai doi lei și nu doi și jumătate, partea dreaptă ce ni-se cuvine fiecăruia? Omul putea să nu ne dea nimic și atunci cum rămânea?“

— „Cum să rămână, zise cel cu trei pâni; atunci aș fi avut eu pomană, pentru partea ce mi-se cuvine dela trei pâni, iar tu dela două și pace bună. Acum însă, noi am mâncat degeaba și banii pentru pâne îi avem în pungă cu prisos, eu trei lei și tu doi lei; fiecare după numărul pânilor, ce am avut. Mai dreaptă împărțeală decât aceasta nu cred, eă se mai poate nici la Dumnezeu Sfântul“.

— „Ba nu, prietene, zise cel cu două pâni; eu nu mă țin că mi-ai făcut parte dreaptă. Haide să ne judecăm și cum a zice judecata, așa să rămâie“.

— „Haide și la judecată, zise celalalt, dacă nu te mulțămesci: cred, eă și judecata are să-mi găsească dreptul, deși nu m-am târât prin judecăți de când sunt“.

Și așa pornesc ei la drum, cu hotărârea să se judece. Și cum ajung într'un loc unde era judecătoria, se înfățișează înaintea judecătorului și încep a spune împrejurările din capăt, pe rând fiecare. Cum a venit întâmplarea de au călătorit împreună; de au stat la masă împreună; câte pâni a avut fiecare;

cum a mâncat drumețul cel străin la masa lor deopotrivă cu dânșii; cum le-a dat cinci lei drept mulțămintă și cum cel cu trei pâni a găsit cu cale să-i împartă.

Judecătorul, după ce-i ascultă pe amândoi cu luare aminte, zise celui cu două pâni:

„Și nu ești mulțămit cu împărțeala ce s'a făcut, omule?“

— Nu, domnule judecător, zise nemulțămăntul; noi n'am avut de gând să luăm plată dela drumețul străin pentru mâncarea, ce i-am dat; dar dac'a venit întâmplarea de-așa, apoi trebuie să împărțim drept în două ceea ce ne-a dăruit oaspele nostru; așa cred eu c'ar fi cu cale, când e vorba de dreptate.

„Dacă e vorba de dreptate, zise judecătorul, apoi fă bine de înapoieste un leu astuia, care spui, c'a avut trei pâni“.

— De asta chiar mă cuprinde mirare, domnule judecător, zise nemulțămăntul cu îndrăzneală. Eu am venit înaintea judecății să capăt dreptate, și văd că dumneata, care ști legile, mai rău mă cufunzi. De a fi să fie tot așa și judecata dinaintea lui Dumnezeu, apoi vai de lume!

William E. Gladstone.

„Așa și se pare dumnitale, zise judecătorul liniștit, dar ia să vezi, că nu-i așa. Ai avut dumneata două pâni?“

— Da, domnule judecător, două am avut.

„Tovarășul dumnitale avut-a trei pâni?“

— Da, domnule judecător, trei a avut.

„Udătură ceva avut-ați vre-unul?“

— Nimic, domnule judecător; numai pâne goală și apă rece din fântână, fie de sufletul cui a făcut-o în calea trecătorilor.

„Dinioară par'că singur mi-ai spus, zise judecătorul, eă ați mâncat toți ca unul de mult; așa este?“

— Așa este, domnule judecător.

„Acum, ia să statornicim rânduiala următoare, ca să se poată și hotărât, care câtă pâne a mâncat. Să zicem, că s'a tăiat fiecare pâne în trei bucăți deopotrivă de mari; câte bucăți ai fi avut dumneata, care spui, eă avuși două pâni?“

— Șese bucăți aș fi avut, domnule judecător.

„Dar tovarășul dumnitale, care spui eă a avut trei pâni?“

— Nouă bucăți, domnule judecător.

„Acum câte fac la un loc: șese bucăți și eu nouă bucăți?“

— Cincisprezece bucăți, domnule judecător.

„Câți oameni ați mâncat aceste cincisprezece bucăți de pâne?“

— Trei oameni, domnule judecător.

„Bun! câte câte bucăți vin de fiecare om?“

— Câte cinci bucăți, domnule judecător.

„Acum ții minte, câte bucăți ai fi avut dumneata?“

— Șase bucăți, domnule judecător.

„Dar de mâncat, câte ai mâncat dumneata?“

— Cinci bucăți, domnule judecător.

„Și câte ți-au mai rămas de întrecut?“

— Numai o bucată, domnule judecător.

„Acum să stăm aici, în ceea ce privește pe dumneata, și să luăm pe ăstaltalalt la rând: Ții minte câte bucăți de pâne ar fi avut tovarășul dumnitale?“

— Nouă bucăți, domnule judecător.

„Și câte a mâncat el de toate?“

— Cinci bucăți, ca și mine, domnule judecător.

„Dar de întrecut, câte i-au mai rămas?“

— Patru bucăți, domnule judecător.

„Bun! ia, acuși avem să ne înțelegem cât se poate de bine. Vrea să zică, dumneata ai avut numai o bucată de întrecut, iar tovarășul dumnitale patru bucăți; acum o bucată de pâne rămasă dela dumneata și eu patru bucăți dela ăstaltalalt, fac la un loc cinci bucăți?“

— Taman cinci, domnule judecător.

„Este adevărat, eă aceste cinci bucăți de pâne le-a mâncat oaspele dumneavoastră, care spui că v'a dat cinci lei drept mulțămintă?“

— Adevărat este, domnule judecător.

„Așa dar, dumnitale și se cuvine numai un leu, fiindcă numai o bucată de pâne ai avut de întrecut; și aceasta ca și cum ai fi avut-o de vânzare, deoarece ați primit bani dela oaspele dumneavoastră. Iar tovarășului dumnitale i-se cuvin patru lei, fiindcă patru bucăți de pâne a avut întrecut. Acum dară, fă bine de înapoieste un leu tovarășului dumnitale. Și dacă te crezi nedreptățit, dute și la Dumnezeu și las, dacă ți-a face și El judecată mai dreaptă decât aceasta.

Cel cu două pâni văzând, că nu mai are încătă șovăi, înapoieste un leu tovarășului său, cam cu părere de rău și plecă rușinat!

Cel cu trei pâni însă, uimit de așa judecată, mulțămesc judecătorului, și apoi iasă zicând cu mirare:

— Dac'ar fi pretutindenea tot asemenea judecători, ce nu iubesc a le cânta cucul din față... cei ce n'au dreptate n'ar mai nizuși în veci și'n purure la judecată.

Corciogarii, porecliți și apărători, ne mai având chip de traiu numai din minciuni, sau s'ar apuca de muncă, sau ar trebui în toată viața lor, să tragă pe dracul de coadă...

Iar societatea bună ar rămânea nebântuită.

I. Creangă.

William E. Gladstone.

(Vezi ilustrația).

Miercuri în 29 Dec. n. tr. s'au implinit 100 de ani dela nașterea marelui bărbat de stat al Angliei, Gladstone. Născut la 1809, în Liverpool, din părinți negustori, după ce și-a sfârșit studiile, a intrat în politică, și a luptat o viață de om pentru mărirea și întărirea Angliei prin legi și așezăminte liberale. A luptat în deosebi pentru regularea dreaptă a chestiei Irlandezilor, a fost de mai multe ori ministru, a scris o mulțime de broșuri (120 la număr) în chestii politice-sociale, cum și alte cărți și a ținut multe vorbiri escelente în parlament și în adunări publice, câștigân-

du-și mare popularitate și merite neperitoare pentru Anglia.

Dar în afară de hotarele patriei sale, Gladstone și-a ridicat cuvântul său puternic pentru popoarele apăstate și prigonite, fie din ori ce țară. A apărat drepturile popoarelor din Orient, Bulgari, Sârbi, Armeni, apăsați și prigonți de tirania turcească, pe care a înfierat-o în mai multe rânduri cu cuvinte aspre și necruțătoare. Glasul lui a avut răsunet în toată lumea cultă și civilizată. El și-a ridicat cuvântul și pentru cauza noastră, a Românilor din Ungaria. Prin aceasta ținută, Gladstone a ajuns iubit și stimat în lumea întreagă, cu deosebire la popoarele apăstate și nedreptățite. A murit la 1898.

Implinindu-să acum 100 de ani dela nașterea lui Gladstone, memoria lui s'a serbat în mod vrednic și frumos în Anglia. La serbări au luat parte însă și alte popoare, cărora le este scumpă amintirea marelui bărbat. S'au trimis la Londra delegații bulgare, sârbe, armene, rusești etc. cari au depus cununi pe monumentul lui. În bisericile din Bulgaria au fost oficiate slujbe bisericești și s'a făcut pomenire de lucrarea lui și în Sobranie, în cuvinte lăudătoare. Așa și în Scupeina sârbească etc.

Noi asemenea trebuie să păstrăm cu vie recunoștință memoria acestui mare apărător al libertăților popoarelor apăstate. Cetitorii noștri îi văd aci portretul.

Un haiduc turc.

Suntem în Orient, în Turcia. Și cu toate, că junii Turci voiesc a reforma statul și a-l moderniza, totuși și azi are valoare proverbul, că „La Dzau și în Turcia toate-s cu putință“.

„Inalta și strălucita Poartă“ a dat zilele trecute o circulară reprezentanților (conzularilor) puterilor europene din Smirna (Aziamică), rugându-i să facă atenți pe europenii de pe acolo, să nu umble sara pe uliță și dacă pleacă la drum, să înștiințeze deregătorii, ca să li să dea escortă militară.

A fost lipsă de aceste măsuri, ca să scutească pe europeni de urgia haiducului (hoț, bandit) Ciakerdji, care a făcut cunoscut guvernului turcesc, că de aci înainte nu va cruța nici pe streini.

Cine e acest Ciakerdji? El e un vajnic hoț de codru, care cu banda lui numeroasă și bine disciplinată stăpânește codrul și drumurile pe o mare întindere de țară și face adeseori vizite și prin orașe, pe la bogați, poftindu-le câte-o „Bună sara“ și golindu-le frumușel pungile.

Până aci toate ar fi în rând, căci prin țările orientale să ivesc adeseori haiduci de sama lui Ciakerdji, dar ciudat lucru e, că nu-l poate prinde nime, nu-l pot prinde gendarmii și cu banda lui nu răzbește nici armata Turciei „moderne“. De aceea guvernul turcesc a fost silit a lua măsurile amintite mui sus, ca să scutească pe europeni de jafurile lui.

Ciakerdji e om interesant. Guvernul și bogătanii îl urăsc și să tem de el, pe când poporul sărac din Smirna și împrejurime îl iubește, ca pe cel mai mare binefăcător al său. El e foarte darnic cu săracii și asta e cauza principală, că gendarmii nu pot pune mâna pe el. Poporul îl ocrotește și nu tradează ascunzișurile sale tainice.

Guvernul a încercat în repetite rânduri să-l prindă, dar degiaba. Insuși sultanul Abdul Hamid a voit odată să-l prinză, prin înșelăciune. Prin un om încrezut al său l-a învitat la curte în Constantinopol, zicând, că

vrea să-l cunoască și l-a asigurat, că nu îi să va întâmpla nimic rău.

Ciakerdji a trimis vorbă Sultanului, că mulțumește de invitație, dar nu va merge, căci *lui nu-i priește aerul de oraș mare și nu-i place nici cafeaua neagră.*

Ciakerdji e om simpatic, cumpătat în mâncare și beutură și nu prea are încredere în femei, temându-să, să vede, de trădare. Modul lui de a-și câștiga bani e foarte simplu. Scrie cutărui bogătaș, fie grec, turc sau armean, că în cutare zi și ceas și în cutare loc să-i aducă o anumită sumă, asigurându-l că dacă-i împlinește porunca, nu îi să va întâmpla nimic rău. Cei provocați duc banii nesmintit, iar Ciakerdji să ține de cuvânt și bogătașilor ascultători nu li să întâmplă nimic.

În vreme de scumpete el poruncește morilor de vapor și negustorilor de bucate, cu ce preț să vândă bucatele, ca să nu flămânzească poporul. E vai de aceia cari nu ascultă de porunca lui. Astfel a făcut anii trecuți o moară de vapor. Ciakerdji a aprins moara și cu banda lui a oprit a se stinge focul, până ce nu se făcuse totul scrum.

Guvernul vechiu al Turciei, ca să scape de Ciakerdji, a intrat în târguială cu el, i-a făgăduit un fel de penzie anuală și că de acolo, unde se va așeza el, vor scoate miliția și gendarmeria, dar să se lase de hoțit. Pertractările cu Ciakerdji le-a condus din partea guvernului, pașa Said. Ciakerdji s'a învoit și câtva timp a fost pace și rânduială în țară.

Acum de curând însă iar și-a început meseria. Se vede, că nu-i place noul guvernament. Guvernatorul Smirnei a pus un premiu însemnat pe capul lui, pentru cine îl va prinde. Ciakerdji, ca să-și bată joc de guvernator, a pus și el un premiu de trei ori așa de mare pe capul — guvernatorului și ca să-l năcăjească și mai mult, a declarat, că nu va cruța de aci înainte pe streini. Știe el, că în cazuri de aceste puterile europene iau de scurt guvernul turcesc pentru primejduirea supușilor lor.

Ciakerdji are avere mare, din care ajută bisericile sărace, pe cerșitori și pe oamenii bătrâni sau bolnavi. Despre dărnicia lui să povestesc multe. Zice că odată, a întâlnit pe drum o babă. A oprit-o, și baba, fără să știe cu cine vorbește, i-a spus, că și-a măritat de curând o fată în satul vecin și îi duce 12 denari, pe cari i-a câștigat ea, bătrâna, cu lucru. Ciakerdji atunci și-a scos bughilarul și i-a dat 100 de denari, zicând:

— Să știi, că aceștia sunt dela Ciakerdji! Și a dispărut în pădure.

Ghicitori.

I

1. Rămasu-ți-a, Române
Speranța în viitor.
(A. Mureșanu.)
2. Dup'atâtea veacuri negre de dureri, de vijelie,
Tu, an nou, ce ne vestești?
(V. Alexandri.)
3. Ca un glob de aur luna strălucea
Și pe-o vale verde oștile dormea!
(D. Bolintineanu.)
4. Astă-zi iar ne chiamă Româtimea, să ne batem pentru ea.
(V. Cârlova.)
5. Numai țara mea nu are
Pace 'n lume și-alinare.

Din fie-care citațiune dintre aceste cinci să va căuta câte o vorbă. Cele 5 vorbe cetite în șir ne dau un vestit vers al unui poet, a cărui nume începe cu literele D. B.

II.

te	de	și	în-	es
te	le	zi	mea	poa-
re	tă	Soa-	tot	lu-
re	nu	toa-	căl-	soa-

Să se unească aceste silabe, ca să dea un proverb românesc.

III.

Ce are omul și nu simte și nu-i greu, dar fără el nu poate trăi?

IV.

Intr'un coteț să află iepuri de casă și găini, cu totul 96 de capete și 284 picioare. Câte găini și câți ieguri sunt?

*

Terminul deslegării este până la Bobotează. Intre deslegători să vor sorți mai multe cărți frumoase.

FELURIMI

Legenda tăbacului. O legendă arabă povestește astfel obârșia tăbacului, (tutun, duhan):

Profetul Mohamed mergând odată în pustiu, a călcat pe un șerpe, care era amorțit, gata să moară. Profetul, fiind iubitor de animale, a luat șerpele și l-a băgat în sin. După ce șerpele s'a încălzit și și-a căpătat puterea, îi grăi lui Mohamed:

— Profet al lui D-zeu, eu acum te mușc. Mohamed spăriat îi zise:

— De ce ai face-o asta?

— Pentru că semenii tăi prigonesc șerpii și vreau să-i stârpească.

— E adevărat — zise profetul — că oamenii și șerpii sunt în o luptă neîntreruptă, dar tu îmi datorești mulțumită, căci te-am scăpat acum de moarte.

— Da, — răspunse șerpele — dar e de giaba, căci dacă tu m'ai cruțat, va veni un alt om și mă va omori. Pe Allah, eu te mușc.

— Bine, — grăi iarăș Mohamed, — dacă ai jurat pe Allah, mușcă-mă. Aci e mâna, mușcă-o.

Șerpele îi mușcă mâna, dar profetul a supt otrava din rană și a scuipat-o jos. Atunci s'a întâmplat o minune. În acel minut, din scuipatul lui Mohamed a răsărit o plantă (buruiană) nouă, necunoscută până atunci. Ea în parte e bună, ca bunătatea de suflet a lui Mohamed și în parte e rea și veninoasă, ca otrava șerpelui.

Aceasta plantă e — *tăbacul.*

*

Zece americani. Filozoful american Nicolae Mouray Butler din New-York într'o carte a sa vorbind despre geniul Americii, zice cam următoarele:

Până azi, America a produs de sigur o mulțime de oameni mari. Numele lor ar trece preste o coloană de ziar, dacă cineva ar sta să le adune. Oameni de geniu însă, n'a produs decât zece până în timpurile noastre.

Aceștia sunt: Jonathan Edwards, filozof și teoretician; Benjamin Franklin, filantrop și binefăcătorul lumii, inventatorul paratrăznetului; George Washington, adevăratul părinte al poporului său, mare general; Alexander Hamilton, mare om de stat și filozof politic; Tomas Jefferson, oratorul poporului; John Marshall, juriconsult celebru; Daniel Webster, orator și publicist; Abraham Lincoln, numit și primul cetățean american; Ralph Waldo Emerson, mare moralist și scriitor bisericesc și Wilard Gibbs, matematician și fizician.

Pe lângă aceștia s'ar mai putea adaoga Francis Parkman, istoric; Villiam Dwight Whitney, filolog și Edison, inventator.

Dupăcum se vede pentru un popor așa de tinăr, care nu există decât de 2 secole, 10 sau dacă vreți 13 oameni de geniu însemnează mult, foarte mult.

Despre durerea de ochi.

Una din boalele cele mai răspândite, pe multe sate, este durerea de ochi, numită în limba dețtoricească, oftalmie.

Dela copii și până la cei bătrâni, îi vezi pe unii necontenti frecându-se cu mâna la ochi, spunând că simt niște înțepături și un soi de mâncărime sub pleoape; au credința că sunt niște *peri răi*, pe cari mama Ileana sau moș Simion îi scot prin descântec sau îi rad.

Durerea de ochi este inflamația (umflătura) acelei pelițe subțiri, care acopere lumina ochiului și care să numește conjunctivă. Cu cât boala crește, această inflamație se întinde asupra pleoapelor, asupra țesăturilor de prin prejurul ochiului și chiar asupra ochiului însuși.

Cauzele cari produc boala și ivirea ei.

Sunt de două feluri cauzele cari pot aduce această boală: Cauze din afară (externe) și cauze dinăuntru (interne). Cele din afară sunt: un vânt rece, praful (colbul) sau năsipul, o lumină prea tare, privirea prea mult a unei întinderi albe și strălucitoare, ca zăpada, atingerea ochiului cu lucruri prea fierbinți sau prea reci, fumul mult sau aburii prea tari; loviturile; rănirile, intrarea în ochi a unei țândări, unui paiu, unui păr, punerea degetelor murdare pe ochi și altele.

Această boală însă poate fi o urmare a unei alte boli, pe care am avut-o mai înainte, sau am moștenit-o prin sânge, precum: scurgerile de sânge prea dese, trănji (hemoroidale), oprirea sudoarei (nădușelei), precum și o stare serofuloasă, scorbutică ori venerică. Acestea sunt cauzele interne cari pot aduce boalele de ochi.

Așadar este de mare trebuință a se cunoaște mai întâi cauzele cari au adus boala, pentruca mai cu înlesnire să fie vindecată.

Această boală poate fi ușoară, adică să poată vindeca repede, și grea, adică se vindecă cu anevoie.

În cazul întâi albușul ochilor să roșește, ochiul arde, te înțapă și te mânâncă, adese să pare bolnavului că are gunoai în ochi.

Mișcarea pleoapelor și a ochilor produce durere, lumina îi face rău, și abia poate deschide ochii, lăcrămează mult, iar dimineța genele se lipesc prin o materie verzuie-gălbuie.

Câte odată boala e însoțită de dureri de cap, fierbințeală și fiori de friguri. Această stare ține 2—3 zile, după care bolnavul se

ușurează și pare că s'a vindecat. Dacă însă n'a fost îngrijit, bolnavul rămâne cu ochii roșii și dacă a avut răul la un ochi, peste câteva zile se arată la celalalt.

Ingrijirea

De îndată ce cineva simte că are mâncărime și înțepături în ochi, trebuie repede să ia măsuri. Numai decât să facă o baie de picioare, lucru ce va urma regulat în 3—4 seri; din prima zi să ia o curățenie, și să nu mănânce acru, pipărat sau sărat, să nu bea rachiu nici vin. Aceasta pentru curățirea sângelui și a corpului.

Se ia apoi rădăcina de *nalbă*, să ferbe, și cu apa aceasta se spală cu o cârpă (petică) subțire și foarte curată, cât mai des, ochiul bolnav.

Se pune un măr și se coace, îi se ia miezul, se întinde pe o cârpă subțire, foarte curată și se așază ca o cataplasma (legătură) pe ochiul bolnav în timpul nopții.

Pentru a feri ochiul de lumină, e bine să se lege ziua, nu prea strâns, cu o batistă.

Aceste doctorii se întrebuințează până ce durerile se împuținează și nu se mai simt înțepături, ceea ce se întâmplă mult până în trei zile. Ochiul rămâne însă tot roșu, ba câte odată foarte roșu; totuși nu mai trebuie întrebuințate spălăturile și cataplasma, căci în loc de bine, fac rău.

Acum se ia dela spițerie (potică) o apă gălbuie, care este cunoscută de toată lumea sub numele de apă de ochi, și care este făcută sau din acetat de plumb cu apă de trandafir, sau din sulfat de zinc cu o infuzie de sulcină, cu care se spală regulat ochii de trei ori pe zi, cu o cârpă curată, până ce se duce toată roșăța și bolnavul e vindecat.

Aceasta pentru boala ușoară.

Durerea de ochi grea are cam aceleași caractere, însă durerea e mai puternică, căldura mult mai mare, roșăța ochiului este atât de tare, pare că ochiul e plin de sânge, iar conjunctiva să umfle foarte mult.

În unele cazuri chiar, această peliță este atât de umflată încât lumina ochiului pare o gaură în mijlocul ochiului. Mișcările ochiului sunt turburate. Nu se mai mișcă și nu poate răbda de loc lumina, care îi aduce dureri nesuferite. Pleoapele se strâng și tremură, sprâncenele se lasă în jos și se încrețesc. Vederea slăbește cu totul și toate lucrurile le vede roșii, lacrimile curg foarte tare. Omul are dureri de cap, ferbințeli și sete etc.

De îndată ce bolnavul ar vedea că după întrebuințarea doftoriilor arătate mai sus, pentru durerile de ochi ușoare, nu s'ar vindeca, și ar băga de samă că are semnele arătate, când boala este grea, să nu stea un cias la gânduri și să alerge la doctor, căci altcum poate ușor să-și peardă vederea de tot.

Din istoricul cucuruzului.

Cucuruzul a fost adus din America; e o plantă foarte veche și de obârșie din ținuturile călduroase. Europeanii l-au găsit (în America) ca plantă de nutreț, luată în cultură din timpuri prea vechi; în mormintele regilor Jucas, vechi stăpânitori ai Peruviului — a căror stăpânire a existat cu vreo 800 de ani înaintea descoperirii Americii de Columb — s'au găsit boabe de cucuruz, ceea ce dovedește, că cucuruzul era la Peruvieni în mare cinste, întocmai ca grâul la vechii Egipteni.

În Europa a fost adus pentru întâia dată de către corăbierii spanioli. La început cucuruzul a fost folosit (în Europa) ca plantă de podoabă (lux), apoi introdus în cultură mai mult pentru hrănirea animalelor. Astăzi el, după orez, hrănește mai mult de jumătate din populația globului. Arabii au fost cei dintâi cari au introdus cucuruzul în cultură, după Spanioli, dela Arabi l-au luat Turcii și treptat și alte state europene.

Popoarele nemțești chiar astăzi consumă foarte puțin cucuruz, și mai mult grâu și cartofi. În România a fost adus pe la anul 1720 sub domnia lui Nicolae Mavrocordat, în Ardeal cu mult mai înainte. Până atunci hrana poporului a fost meiul și orzul, cari au fost înlăturate cu totul și în locul mămăligei de meu a început a se întrebuința mămăliga de cucuruz.

Fiindcă clima poate influența mult la înmulțirea și transformarea soiurilor și variațiilor, cucuruzul sub înfrurirea acestei cauze a dat naștere la o mulțime de varietăți. După colorarea bobului avem cucuruz albe, galbene, portocalii, negre, roșii etc. și nici una nici alta ci împestrițate, bălțate, ceea ce însemnează că cucuruzul se corcește foarte lesne.

Cucuruzele se mai deosebesc și prin mărimea bobului și tăria lui. Cele cu bobul mic se coc în 100—125 zile (dela punere), iar cele cu bobul mare în 150—185 zile.

VESELIA

— Foița glumeată a „Foi Poporului”. —

Sfaturi.

— 6. la zi, pentru tot felul de oameni: să-raci și bogați, proști și cumiști, trei și beți. —

Cum putem scoate petele de pe o haină neagră? — Pentru a scoate petele de pe o haină neagră, luăm a foarfecă ascuțită și tăiem jur împrejur bucata pătată.

Tăiați cu băgare de samă pentru a nu scoate cumva și din partea nepătată.

Dacă vreți să nu aveți niciodată durere de dinți, purtați numai dinți artificiali (puși).

Cum putem deosebi ciupercile bune de cele rele? — Iai ciupercile, le cureți, le tai bucățele, le dai sare, le gătești. Când sunt gata trimeți cu un blid soacrei d-tale. Dacă 24 ore după ce le-a mâncat, moare soacra, e semn că ciupercile nu au fost de cele bune. E deci cuminte să nu mâncați din ele.

Cum putem cunoaște ouăle proaspete?

Să știe cât de important este pentru sănătatea noastră cunoașterea ouălor proaspete. De aceea numeroase sunt mijloacele indicate pentru a ajunge la acest rezultat. Dintre toate însă, cel mai sigur și mai practic rămâne tot acel descoperit de noi: Când voiți să cumpărați oue, e bine să le spargeți pe rând și să le mirosiți. Cele cari au un miros urât nu sunt proaspete.

Mai bine e deci ca pe acestea să nu le cumpărați.

Cum scoatem petele de rugină de pe o năfrămuță? — Muiati năframa într'un amestec făcut din un sfert apă cu piatră acru și trei sferturi cerneală neagră. Lăsați năframa 24 ore în acest amestec. Dacă cerneala a fost de bună calitate, cu siguranță că nu să va mai vedea pata de rugină.

Ouă la frigare. — Marele scriitor francez, Voltaire, iubea foarte mult ouăle la frigare și avea dreptate, astfel gătite ouăle sunt delicioase. La noi însă puține gospodine știu să le frigă așa. Și cu toate acestea nimic mai ușor, dacă veți urma întocmai sfatul nostru: după ce ai scos oul din ghioace, îl infigi într'o

frigare bine unsă, apoi învârtești deasupra unui foc viu. Dacă cumva, oul cade din frigare e semn că nu ați învârtit destul de repede frigarea. Reîncepeți, până veți reuși.

Jurământul Țiganului.

Un țigan furase un stup dela un ovreț și evreul întrebă pe țigan:

— Bre, țigane de ce ai furat tu stupul meu?

— Nu, jupâne, răspunse țiganul, nu l'am furat eu, pot să și jur.

Ovreiul auzind pe țigan că poate să și jure, îi zise, ca să-l sperie:

— Jură, dacă nu, e vai de pielea ta. Țiganul începu să jure astfel:

— „Să dea Dumnezeu să-i albească trupul, cui a furat stupul.

Mierea s'o mănânce cu muierea;

Cu ceara să lumineze sara.

Și cu uleiul să încălzească bordeiul.

— Ho! ho! bre, zise ovrețul. Acu crezi că nu ești hoțul.

SFATURI.

Dați copiilor miere. Copiii, mai cu samă cei cari cresc repede, cari sunt palizi și slabi, inconștienți sunt, că ce le lipsește și pentru aceea au dor de dulceduri. Însă toate zaharicalele nu sunt copiilor așa de priincioase ca mierea. Copiii mănăcă cu drag mierea, care se și mistue foarte ușor. Afară de aceea mierea este de influință foarte bună asupra organismului, mai cu samă asupra nervilor. Mierea este un mijloc foarte bun în contra insomniei și în contra altor fel de iritațiuni ale nervilor. Asemenea este de mare folos în caz de anemie și slăbiciune de stomac. Pentru aceea dați copiilor miere dulce, ca să nu fiți siliți ale cumpăra pe bani seumpi medicină amară.

NOUTĂȚI

Suplement. La nrul nostru de azi, ca număr de Crăciun, să află alăturat un suplement (adaos) literar, de următorul cuprins: *La Moș-Ajun. Nașterea lui Isus (poezie).* *Colindă. In noaptea ajunului, schiță de Fl. Cristescu.* *Basmul nostru, poezie de Cincinat Pavelescu.* *Toader norocosul, monolog în poezie de Petru O. Orlășanu.* *Cinci pâni, povestire de I. Creangă.* *William E. Gladstone (cu ilustrație).* *Un haiduc turc. Ghicitori. Felurimi.*

Numărul e împodobit cu 2 ilustrații.

Am fi făcut și mai bogat acest număr, dar în conșiderare, că urmează Anul-nou și Boboteaza, vom scoate și numărul viitor în aceeaș mărime, ca nrul de azi.

Tot la acest număr să alătură pentru abonații noștri un *Căldar de părete pe 1910, ca Dar de Crăciun dela „Foaia Poporului“.* Acest Dar de Crăciun îl vor primi și aceia, cari întâia de aci încolo ca abonați noi la „Foaia Poporului“.

Advocați noi. Dl Dr. Dumitru Ștefan, care a făcut de curând cenzura de avocat cu bun succes și are praxă îndelungată, în urma invitării mai multor fruntași își deschide zilele aceste cancelaria advocațională în Sebeșul-săsesc. Dl Dr. Ștefan este născut din popor, îi cunoaște dorințele și durerile lui și va fi mult folositor oamenilor noștri din părțile Sebeșului.

— Dl Dr. Candin David, aduce la cunoștință, că a deschis cancelarie advocațională în Abrud, în casele răposatului notar public Mihail Cirlea din piața principală. Atragem atenția asupra noilor advocați.

Dar frumos. Dl Dr. Teodor Mihali, deputat, împreună cu soția, și-au răscumpărat felicitările de anul nou pe 1910, dăruind la școala confesională gr. cat. din Dej suma de 1000 coroane; pentru studenții săraci români dela gimnaziul din Dej 100 cor., iar pentru Pomul de Crăciun ce se va face în scopul ajutorării copiilor săraci din Dej, suma de 20 cor. Dl protopop I. Vele din Dej aduce mulțămite în numele școlii și studenților.

Director la „Lumina“. Director executiv al băncii „Lumina“ din Sibiu a fost ales dl Pantaleon Luceța, căpitan c. r. și cassar consistorial în penziune.

Alegere de învățător. Duminecă, în 2 Ian. c. s'a făcut alegere de învățător în Sibiu, parochia Poarta Turnului. Dintre 4 concurenți a fost ales cu majoritate de voturi dl Ioan L. Imbăruș, inv. în Sângeorgiul de Câmpie.

Nu uitați a abona „Foaia Poporului“ pe 1910, fiind aci sfârșitul anului. Rugăm pe toți abonații noștri să binevoiască fiecare a câștiga încă câte un abonat nou, ca să putem face tot mai multe îmbunătățiri la foaie. Osteneala ce le-o cerem să va recompensa prin bunefă și cuprinsul tot mai interesant al foaiei.

Înaintare. Dl Nicolae Pop, director de finanțe în Oradeamare, a fost înaintat zilele trecute la rangul de consilier ministerial.

Zburători români. Am amintit, că avem și noi zburători sau cum să mai zice, aviatori români. Intre aceștia cel mai de samă este dl inginer Aurel Vlaicu, Ardelean din jurul Orăștiei. Mașina lui de zburat, cum să știe să face la Arsenalul armatei din București și e aproape gata. Mașina are o lungime de 30 metri, așa dar de două-ori mai mare, decât mașina lui Bleriot, și o greutate între 80—100 kilograme fără motor însă, ceea ce reprezintă jumătate din greutatea mașinei aviatorului francez. Avantajul acesta a fost realizat de d. inginer Vlaicu, prin întrebuițarea unor bețe de lemn întărite prin fier în loc de tuburi de fer. Mai adăugăm apoi, că soliditatea nu suferă nici de cum prin aceasta reducere a greutății. Cu mașina sa, d. Vlaicu va putea face zboruri de cel puțin opt ore durată. Ministerul de războiu a dat suma de 10.000 lei pentru cumpărarea unui motor de 40 cai putere. Marți săptămâna trecută inginerul Vlaicu a plecat la Paris.

Adunarea „Reuniunii proprietarilor de vite din Orăștie“. La 26 Decembrie n. a avut loc în Orăștie, adunarea — anunțată și de noi — a Reuniunii proprietarilor de vite din Orăștie.

Adunarea a deschis-o dl V. C. Osvadă, care a făcut istoricul reuniunii, arătând multe piedeci ce s'au ivit în calea înființării reuniunii și a schițat programul de muncă al acesteia.

Conform datelor statistice adunate există deja prin satele noastre un număr de tovarășii ocazionale pentru asigurarea vitelor, și anume în următoarele comune:

Gușterița (com. Sibiului) cu 100 vite în valoare de cor. 14.000. Dobra (com. Hunedoara) cu 300 vite în valoare de cor. 60.000 Herman (com. Brașovului) cu 356 vite în valoare de cor. 47.000. Proștea-mare (com. Târnavamare) cu 185 vite în valoare de cor. 27.000. Vraniu (com. Caraș-Severin) cu 555 vite în valoare de coroane 116.000. Răhău (com. Sibiului) cu 220 vite în valoare de cor. 35.000.

Afără de acestea mai funcționează tovarășii pentru asigurarea vitelor și în alte sate.

Cu înființarea reuniunii se speră a se face pretutindenea tovarășii filiale și din acestea apoi grupe de câte 3000—3500 de vite în valoare de circa Cor. 1 mil. Reuniunea conform statutelor sale nu este speculativă, ci de ajutor, scutind membrii ei de pagube. Dl Osvadă cere sprijinirea Reuniunii.

Au urmat discuții libere. S'a primit apoi propunerea domnului profesor D. Comșa din Sibiu, ca reuniunea să lucreze deocamdată la întărirea tovarășiiilor ocazionale pentru asigurarea vitelor existente, să formeze din ele grupuri și după ce va fi câștigat experiențe, să-și lărgească baza operațiunilor sale.

S'a ales în urmă direcțiunea astfel: Dr. Romul Boca, (Orăștie), Dr. Simion Cornea, (Sighișoara), Dr. Ștefan Erdélyi, (Orăștie), Procopiu Herlea, (Cugir), Adam Leșnican, (Dobra), Ioan Moța, (Orăștie), Vasile C. Osvadă, (Hunedoara) și Dr. Gavril Tripon, (Bistrița). Direcțiunea constituindu-se în ședința sa dela 18 Dec. n. a ales președinte pe dl Dr. Ștefan Erdélyi, iar director executiv pe dl Vasile C. Osvadă; în fine a angajat ca veterinar al reuniunii pe dl Dr. Traian Iarca.

O nouă firmă românească. „Munca“ din Sebeșul-săsesc serie următoarele: Frontispiciul noului institut de credit „Agricola“ din Sebeș s'a împodobit cu o firmă nouă, care ne cauzează o deosebită bucurie fiindcă ea ne dă dovadă despre trezirea țaranului nostru și apucarea lui pe tărâmurii până acum nebătute de noi, dar cari au îmbogățit pe atâția străini. Această nouă întreprindere este „Magazinul de cereale“ (bucate) al harnicului nostru econom Ioan S. Opincariu, despre cari știm că e priceput la astfel de afaceri și că s'a pus în legătură cu alte magazine de bucate mai mari și reale, conduse tot de bărbați vrednici de-ai noștri. Peste t.t constatăm cu plăcere, că atât în localitate cât și în unele comune din jur, avem câțiva economi, cari au început a să indeletnici în mod sistematic cu ne-

goțul de cereale și de vite. Astfel în Lanerăm economul Nicolae Petrașcu livrează regulat vite la târgul din Budapesta.

Premii pentru împădurire. Din premiile pentru împădurire ale ministerului de agricultură au fost date câteva și comunelor românești, anume: Un premiu de 1000 coroane l'a primit comuna Târlungeni aparținătoare Săcelelor, com. Brașov, premiul al II-lea de 800 coroane l'a primit comuna Rășinari pentru împădurirea a 100 jug. cat premiul al III-lea de 600 cor. l'a primit comuna Cristian din cott. Sibiu pentru împădurirea alor 35 jug. cat. comuna Meșindorf din cott. Târnavamare 500 cor. pentru împădurirea a 16 30 jug. cat. Au mai fost renumerați și următorii codreni români, cari și-au câștigat merite la împădurirea terenelor puse sub supravegherea lor: Radu Băcilă, 100 de coroane, iar Aleman Bontea și Ioan Giurgiu câte 80 de coroane.

Urme noue de-ale Romanilor în Ardeal s'au găsit în pământ, în grădina proprietății episcopului de Alba-Iulia, mai multe obiecte, cari sunt de pe timpul Romanilor.

Intre obiectele găsite sunt mai multe bucăți de mozaic, apoi o bucată dintr'o statuie artistică turnată, care reprezintă capul cu coif al unui prins (probabil dac) și a unui soldat (roman). Prețios e mai ales monumentul, care a fost ridicat pe mormântul unui soldat, anume Zenon, de cătră soția lui. Intre locul unde s'au aflat aceste obiecte și între cimiterul comun se întindea pe timpuri strada cu mormintele Romanilor din Dacia. Episcopul a dat voie îngrijitorului muzeului Béla Csérni se armeze cu desgropările.

Foaie cehă oprită. Guvernul ungar a oprit să între în Ungaria gazeta cehă „Czas“, „pentru direcția ei anti-maghiară“.

Inscrierile la universitățile din Ungaria. Inscrierile pentru semestrul al doilea încep, la universitatea din Budapesta la 7 Ianuarie ținând până la 18 Ianuarie. Rectorul poate admite înscrierile până la 18 Februarie. Studenții cari vin din străinătate pot să se înscrie până la 15 Martie.

La universitatea din Cluj: Dela 7 Ianuarie până la 18 Ianuarie, iar după acest termen numai cu învoirea deosebită a rectorului universității.

Urmările pomelor. „Gaz. Trans.“ serie următoarele: Săptămâna trecută a murit în comuna Stupini de lângă Brașov economul I. Constantin. La pomana ce i-s'a făcut răposatului, între alții, a luat parte și economul I. Ardelean din Hăghig. După cum știm, la pomana Româniilor noștri beau din greu și laudă pe mort. Așa s'a întâmplat și aici. Ioan Ardelean — de supărare după cel mort — înecă a beut, și ce-i mai mult, atât a beut, înecă a doua zi dimineața a fost aflat mort în grajd, între bivoli. Medicul chemat la fața locului, a constatat că moartea i-a provenit din beutura cea multă. Acesta nu-i primul caz — când din banii cei mulți, aruncați la pomani pe vin și rachiu, se face moarte de om și mulți ajung schilodiți, iar alții în temnițe. — N'ar fi oare mai bine ca banii cari se cheltuiesc cu pomenele, să se dea la fondul pentru întreținerea școlii, la biserică sau la alte instituțiuni de-ale noastre??

Parohiile din archidieceza ortodoxă română a Ardealului sunt în nr. de 1002. Din aceste 432 au preste 800 de suflete. Vacante sunt 55. Din totalul parohiilor, 19 nu au lipsă de întregire la congruă, fiind sau filii, sau parochii cu venite mari, cum sunt parohiile din Brașov și Orăștie.

Presară de Crăciun sângeroasă. Catolicii și protestanții serbează de obicei presara de Anul-nou, sara lui Silvestru, cu serbări zgomotoase, mai cu samă la orașe. De astădată sara de Silvestru a fost sângeroasă în Berlin. În noaptea spre Anul-nou s'au făptuit în Berlin 139 de atacuri de jefuire, încercări de omor și alte crime. Poliția întregă a fost toată noaptea în slujbă.

Emigrația. În comitatul Torontal s'au dat anul trecut 393 pașapoarte, pentru 641 persoane. Partea cea mare a emigranților s'a dus la America. Inapoi abia s'au întors 96 de persoane în decursul anului.

Pentru Muzeul-Asociațiunii. P. T. Domni al căror nume este indus în consemnarea prezentă și-au răscumpărat felicitările de Anul nou 1910 pentru fondul Muzeului-Asociațiunii, contribuind următoarele sume:

Dr. Zosim Chirtop, avocat, Câmpeni, 20 cor. Nicolau Garoi, avocat, Zernești, Aua și Dr. Vasile Pahone, avocat, Bistrița, Sidonia și Dr. I. Popescu, avocat, Reghin, Dr. I. Fruma, avocat, Sibiu, câte 10 cor. Sever de Barbu, secretar de bancă, Reghin, Dr. At. Marienescu, Sibiu, câte 5 cor. George Borzea, paroh, Coveș, T. V. Păcățian, publicist, Sibiu, câte 3 cor. Gavril Ciobotar, paroh, Gyimesbük, 1 cor. Sibiu, 29 Decembrie n. 1909. — Iosif Sterca Șuluțu, prezident.

Profesor de limba română. Consistorul diecezan din Caransebeș a numit pe profesorul preparandial Crisciuc, profesor de limba română la gimnaziul lui Burdia. La gimnaziu sunt numai Români, vre-o 200, cari erau lipsiți de propunerea limbei materne. Intrebare, că cum va propune Crisciuc, oare nu unguerește?

Grafiere. Din Paris să vestește, că președintele republicii franceze a iertat de restul pedepsei de închisoare pe chelnerul Mathie, care în luna Iulie îl atacase pe uliță. Mathie, cum știm, fusese osândit la 4 ani închisoare.

Marele vizir al Turciei, Hilmi-pașa, ajungând la neînțelegere cu junii Turci, a abzis de postul său și a fost numit de nou vizir, sau primministru al Turciei Hakki Bey, care e în deplină înțelegere ca partidul puternic al junilor Turci.

Ciocnirea de vase. Din Londra se scrie, că în canalul dintre Anglia și Irlanda aproape de țarm, s'au ciocnit vapoarele „Arcadian” și „Ayreshire”, fiind o negură deasă. Cincisprăzece oameni s'au înecat.

Luptă cu un porc sălbatic, în curtea universității din București. „Voința Națională” scrie următoarele: Sâmbătă dimineața pe la orele 7 sentinela postată în curtea Universității au primit vizita unui mosafir neașteptat. Un porc mistreț, scăpat de bună seamă dela expoziție, a intrat nu să știe pe unde, deoarece porțile erau închise, în curtea univerzității. Văzându-se iar închis, porcul alerga de colo până colo prin curte, căutând un loc de scăpare. Deodată, sentinela să trezește cu animalul față în față, gata să se repeadă la el. Atunci soldatul îl impune cu baioneta dela armă, în coastă, dând în acelaș timp alarma.

Soldații, cari să aflau în camera de gardă, au eșit în grabă, împreună cu personalul de serviciu al universității, începând o goană ne-bună după fiară.

Porcul care fusese numai ușor rănit, văzându-se încolțit căută să-și facă loc printre urmăritori. La un moment dat s'a repezit la unul din ei, gata să-l sfășie. Un soldat puse arma la ochi și printr'un foc doborî la pământ animalul.

S'a anunțat circ. 4, care a sosit la fața locului. Cadavrul mistrețului a fost ridicat de o căruță a primăriei.

Flota turcească, care e în o stare ticăloasă, va fi reorganizată. Spre acest scop guvernul vrea să ia un nou împrumut în țară. În public circula liste de subscripții pentru flotă și „reuniunea flotei” dă ca prima rată 150 mii funți turcești pentru un vapor. Oficerii și soldații au hotărît să-și dea plata de pe două luni pentru flotă. — Uite, uite, că să mișcă și publicul turcesc amortit!

Din războiul Spaniolilor în Maroco. Războiul Spaniolilor cu Cabili din Maroco s'a sfârșit, cum știm, cu învingerea Spaniolilor. Teritoriul spaniol din Maroco e acum asigurat. Războiul a costat câteva milioane, dar jertfe de vieți omenestii mai puține. Altă primejdie însă urmează din acest războiu: În oastea care s'aș reîntors din Africa, s'au găsit patru mii soldați tuberculoși (cu boale de piept), cari au căzut în această boală în urma uriașelor eforturi de puteri pe câmpiile sterpe ale Africeii. Aproape toți sunt capi de familie cari ajunși acasă își vor molipsi familiile, formând o ade-vărată primejdie pentru Spania.

Turcii părăsesc Bosnia. Din Saraievo se comunică, că Turcii din Bosnia părăsesc din ce în ce mai mulți vetrele străbune, căutându-și alte cămine în locuri mai bune, unde să-și poată duce în tihnă obiceiurile și limba

lor. Poporul turc, preste tot, să dedă greu a trăi sub stăpânire creștină. Așa au părăsit foarte mulți Turci și Dobrogea, când a fost dată României.

Tren jefuit. Din Dobrișin se comunică un jaf ciudat. Hoți necunoscuți au atacat săptămâna trecută trenul postal care umbla între Dobrișin și Budapesta în gara din Kaba, fără ca cineva să fi observat călcarea. După ce au furat banii au sărit din trenul care mergea încet eșind și s'au făcut nevăzuți. Gendarmii s'au pus în urmărirea hoților.

Vitejie prostească. Dintr'un oraș din Ungaria se vestește, că un tinăr proprietar, Fejes Péter, petrecând într'una din nopți la un birt, a beut dintr'o dată o sticlă de un litru și jumătate de vin: peste câteva momente s'a răsturnat de pe scaun și nu s'a mai ridicat. A murit lovit de apoplexie (gută).

Starea sămănăturilor, după rapoartele din țară, e foarte multămitoare, atât în privința bogăției, cât și a bunetei. Sunt bune nădejdi pentru viitor. Sămănăturile sunt în cele mai multe părți foarte dese. Vremea săptămâna trecută a fost moale și foarte ploioasă, ceea ce a împedat căratul gunoierului pe pământuri.

La darurile de Crăciun, ce se împart de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” cu prilejul Nașterii Domnului, au binevoit a mai dăru: Dr. G. Proca, secretar, N. Vătășan, Dr. V. Stan, Dr. N. Bălan, T. Popovici, prof. semin., câte 2 cor., Institutul „Albina” 20 cor., P. Cosma, dir. „Albinei”, P. C. Sa Dr. E. Roșca, dir. sem. câte 5 cor., Dr. T. Brediceanu, I. Enescu, D. Stinghe, P. Simtion, P. Tincu, I. Sârbu, C. Popp, G. Velcean, I. Vătășan, funcț. la „Albina”, Dr. Al. Bogdan, prof. Brașov, P. Boldea, protop. milit., câte 2 cor. Dr. O. Rusu, adv., Dr. Ioan Ștroia, protop., câte 4 cor., Dr. V. Bologa, dir., Dr. I. Borcea, prof., Dr. L. Borcea, adv., câte 3 cor. Marius Păculea, Fl. Căpățină, O. Gritta, D. Sândeau, E. Vancu, Popescu, A. Popp, E. V., I. Rebeș, N. Benția, Georgescu, Dr. Zaharie Gheaja, Dr. I. Moldovan, Sever Pop, Ioan Crețu, C. Hartea, O. Tobias, And. Gușu, Dem. Gall, Enea Hocman, Ios. Lissai, toți funcționari la „Albina”, fiecare câte 1 cor., Dr. Liviu de Lemény 10 cor., Livia Dr. Crăciunescu și A. Cosciuc, prof. 2 cor., I. Bărdaș, I. Vasilichi, I. Covrig, P. Ciocnea, funcționari la „Albina”, câte 50 bani, A. B. 30 bani, Dr. Onisifor Ghibu și Victor Stanciu, prof., câte 1 cor., P. Berban 60 bani, Comitetul fond. grănițarești (Sibiu) în loc de cunună pe cosciugul fostului său prez. onorar C. Stezar, 10 cor.

Teatru. În Anul-nou și Duminecă s'au dat 4 reprezentații, iar Luni s'a jucat frumoasa comedie, „Der dunkle Punkt” a treia oară, cu mult succes, stărnind mult haz. Marți a fost beneficiul trei Anghi Geiger, jucându-se pieza „Dorf u. Stadt”. Miercuri, 5 Ian. s'a dat „Die geschiedene Frau” pieză mult plăcută publicului. În pregătire sunt pieze alese.

Invitare de abonament.

Apropiindu-se sfârșitul anului, deschidem un nou abonament la »Foaia Poporului» pe anul 1910.

»Foaia Poporului» va fi și în anul ce vine, aceeaș, ce a fost până acum, de 17 ani ai ființării sale: un apărător al drepturilor poporului nostru, un sfătuitor sincer al oamenilor dela sate, o făclie luminătoare al tuturor ce o cetesc și-i urmează poveștele.

Ea va merge pe aceeaș cărare dreaptă ce a străbătut-o de 17 ani și dela care nu s'a abătut și nu să va abate nici odată.

În anul ce vine »Foaia Poporului» intră sub auspiciu priincioase. Cetitorii noștri știu, că tipografia editoare a foaiei a ajuns în mâni românești, cumpărată de dl Nicolae Bratu. Urmarea acesteia e, că și foaia va fi scoasă în tipar în condiții mai bune, va fi mai îngrijită și cu mult mai bogată, ca până acum. Despre aceasta s'au putut convinge onor. cetitori și până acum. Cu toate aceste prețul de abonament rămâne acelaș.

Dacă luăm în samă cuprinsul mare al »Foi Poporului» și că ea apare ilustrată, ne vom încredința, că este cea mai ieftină foaie românească.

Cerem deci sprijinul iubitorilor noștri cetitori și-i rugăm a-și renou în curând abonamentul, spre care scop la numărul 50 am alăturat avizuri postale. Rugăm a renou cât mai curând abonamentul, ca să nu să prea grămădească.

Ii rugăm totodată a lăși »Foaia Poporului» între prietini și cunoscuții lor.

Producțiuni și petreceri.

IN SIBIU.

Vineri, în 7 Ianuarie n. 1910, să dă o reprezentație teatrală în teatrul orașănesc din Sibiu, aranjată de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”. Să joacă piezele: „Pribegii” comedie din viața meseriașilor, în 2 acte, localizare de Seb. Stanca și „Balul mortului” comedie de V. A. Urechia. Inceputul la 7 ore sara.

IN SĂLIȘTE.

Sâmbătă în 26 Decembrie 1909 (8 Ianuarie 1910) a doua zi de Crăciun se predă în sala festivă a școlii din Săliște piesa teatrală „Timpuri trăite” piesă poporală în 3 acte, cu cântece din viața Mărginenilor, de I. C. După producțiune urmează joc.

IN HUNEDOARA.

„Reuniunea femeilor române” din Hunedoara, aranjează o producțiune și concert urmat de petrecere cu joc la 8 Ian. n. 1910 (a doua zi de Crăciun) cu concursul comitetului local al societății pentru fondul de teatru român, în sala hotelului Mițu Dima din Hunedoara. Venitul curat să dă fondului „Reuniunii femeilor române” din loc.

Programul are 7. puncte, coruri, prelegeri etc. După producție urmează joc.

IN IDA-MARE.

Comitetul bisericii din Ida-mare aranjează un concert împreună cu producțiune teatrală Duminecă în 27 Decembrie v. 1909 (a 3-a zi de Crăciun), în sala de învățământ a școlii confesionale.

Programul are 8 puncte, pieze, monolog etc.

IN FĂGĂRAȘ.

Reuniunea femeilor române gr.-cat. din Făgăraș și jur aranjează o producțiune teatrală împreună cu dans, Vineri, la 14 Ianuarie st. n. 1910 (Anul nou), în sala Hotelului „Paris” (Sorea) Făgăraș. Venitul curat e destinat pentru fondul reuniunii.

Program: I. „După teatru,” comedie într'un act. de T. V. Stefaneli, II. „Curiositate femeiască, comedie într'un act, local. de M. Popescu n Bogdan. După producțiunea teatrală să vor esecuta „Călușerul” și „Bătuta”.

IN TEACA.

Comitetul filial din Teaca al Societății pentru fond de teatru român aranjează o reprezentație teatrală urmată de dans în sala cea mare a hotelului „Riemer” din Teaca, în 14 Ianuarie st. n. 1910. Venitul curat e destinat pentru edificarea bisericii gr.-cat. din Teaca. Program: Să va juca pieza: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte de T. V. Păcățianu.

Cărți și reviste.

„Luceafărul” A apărut Nr. 1. (1910) din aceasta frumoasă revistă. Numărul este dedicat memoriei lui Creangă, din prilejul împlinirii 20. de ani dela moartea scriitorului. Din cuprins amintim: „Luceafărul” — Lui Ion Creangă. Ion Creangă: Poveste. Em. G.: Manuscrisele lui Ion Creangă. Em. G.: O piesă de teatru a lui Ioan Creangă: „Dragoste

chioară și amor ghebos". Mihail Sadoveanu: O întâmplare etc. poezii, notițe etc.

Ilustrațiuni: Ion Creangă, ca diacon; Ion Creangă, fotogr. din 1877; Facsimil după o pagină-manuscris a lui Ion Creangă; Monumentul dela Călugăreni de d-nii Spaethe și Clavel (primul proiect și proiectul definitiv); Pecetea lui Mihail Viteazul; Studenți români din Beiuș cu Vifeimul. Atragem atențiunea asupra acestei escelente reviste.

Abonamentul: Monarhie Ed. de lux 1 an 20 cor. Ed. de lux 6 luni 10 cor. Ed. simplă 1 an 12 cor. Ed. simplă 6 luni 6 cor. Pentru preoți săraci, învățători și studenți 1 an 8 cor.

Revista politică și literară. Din această revistă, condusă de dl Aurel Ciato (Blaj), a apărut Nrii 8-9 e. în o broșură 4-o cu cuprins bogat. Din articli amintim: Dr. Cassiu Maniu: Politica civilizatoare; Aurel Ciato: Patriotismul nostru lămurit prin prizma personalității statului; Dr. Valer Moldovan: După îngropare (eugetări) etc. apoi câteva novele, poezii, informații etc.

Costul abonamentului pentru „Revista politică și literară“ este 12 cor. pe an, pentru învățători, preoți dela sate și studenți numai 8 cor.

Să poate procura la administrația revistei, în Blaj—Balázsfalva.

Regulament de serviciu I. și III. parte: jurământul și articoli marțiali, pentru armata comună ces. și reg. de Demetriu Bardoși, căp. ces. și reg. Regulamentul o compus în trei limbi și e de interes pentru soldați. Prețul 65 fl.

POȘTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

V. C. O. în H. Mulțumite pentru adresa simpatică. Noi ne-am făcut și ne facem întotdeauna datoria românească. Când veniți și pe la noi? Sărbători fericite!

Jun. lit. Noi nu scoatem decât un Călimar. Vi-l trimitem, împreună cu alte cărți. Sărbători vesele.

S-a. Să va face. Niți o supărare.

Redactor resp. Silvestru Moldovan.
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“.

Reconvalescențelor de vărsat

le ajută și este medicina cea mai sigură pentru prevenirea boalelor grave

Emulsiunea lui Scott

Cine a cercat primadată EMULSIUNEA LUI SCOTT este uimit, că repede îi revin puterile pierdute. Bunul renume, ce-l are

Emulsiunea lui Scott

peste tot locul, se bazează cu deosebire pe curățenia și escelența tuturor părților constitutive.

Și asupra stomacului celui mai slab și organizmului celui mai debil are

EMULSIUNEA LUI SCOTT

o influență binefăcătoare.

Numai Emulsiunea lui Scott e adevărata și neîntrecuta Emulsiune exemplară.

Garantat curat numai cu marca — pescariul — ca semnul procedurii lui Scott.
227 16—28

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 f.

Să capătă în ori și ce farmacie.

Cele dintâu autorități din țară și străinătate recomandă „Kufeke“, ca cel mai bun nutriment la vărsare, diaree, ca tar de intestine etc.

Pentru copii și oameni mari

214 5—5

Tipografia Poporului, Sibiu.

„AJUTORUL“, societate pe acții în Șeica-mare.

Convocare.

Domnii acționari ai societății pe acții „AJUTORUL“ să invite prin aceasta conform §-lui 16 din statute la

I-a adunare generală ordinară

ce să va ținea în Șeica-mare în 18 Ianuarie st. n. a. c. la 9 oare în localul institutului.

OBIECȚELE:

1. Constatarea acționarilor prezenți și acțiilor reprezentate.
2. Deschiderea adunării.
3. Numirea notarului de cătră prezident și alegerea alor 2 membri scrutinători.
4. Constatarea solvirii capitalului social.
5. Raportul direcțiunii.
6. Raportul comitetului de supraveghere.
7. Prezentarea bilanțului.
8. Decisiuni privitoare la institut și eventual ridicarea capitalului social cu 20,000 cor. sau cu o sumă și mai mare.
9. Eventuale propuneri.

11-1

Șeica-mare, 1 Ianuarie 1910.

Direcțiunea.

Activa.		Bilanț cu 31 Decembrie 1909.		Pasiva.	
Cassa	9543 98	Capital social	30000 —		
Escont	84351 28	Fond de rezervă	600 —		
Imprumuturi hipotecare	5140 —	Depuneri spre fructificare	58174 86		
Credite personale	7346 —	Reescont	13957 —		
Spese de fondare	348 56	Interese transitive pe 1910	2360 87		
Mobilier	177 48	Profit curat	2099 43		
Interese anticipative la reescont	284 86				
	107192 16		107192 16		
Debit.		Profite și Perderi.		Credit.	
Interese:		Interese:			
după depuneri spre fructificare 286 14		dela cambii escontate	2136 47		
după capitalul social 104 72	390 86	dela imprumuturi hipotecare	138 65		
Spese:		dela credite personale	225 27		
porto postal	10 10				
Profit curat	2090 43				
	2500 39		2500 39		

Șeica-mare, 31 Decembrie 1909.

DIRECȚIUNEA:

P. Morușca m. p.
președinte

Ioan Nistor m. p.
membru în direcțiune

Confrontând aceste conturi cu registrele principale și auxiliare le-am aflat în deplină ordine.

Șeica-mare, 1 Ianuarie 1910.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Nicolae Iltu m. p.
președinte

Const. Tipuriță m. p.

Andrieu V. Blotor m. p.

De vânzare

o casă construită din lemn de brad de munte, constatătoare din 4 odăi și coridor împrejur. Casa e aproape nouă și să vinde din mână liberă.

Alexandru G. Cismașiu

21-3 proprietar
Lisza Nr. 130, u. p. Fogaras.

Dela 1 Ianuarie 1911

De arândat moșia Alțina

din comitatul Sibiu, 700 jug. catastr., 400 arabil, 150 fânaș, restul pășuni, curți, grădini. Pe moșie case, grajduri etc., apă curgătoare, drumul Sibiu—Noerich—Agnita. Gară la 3 Klm. Agnita și Noerich la 7 Klm. Sibiu la 38 Klm. 355 1-3

A se adresa Dlui Victor Roman, București, Strada Romană Nr. 187.

Prăvălie și trafică

de închiriat sau de vândut într'una din comunele țării Oltului, în jurul Făgărașului, în mijlocul comunei, poziție bună, asortată cu tot felul de marfă și mobile, casă de zid cu 3 odăi, 1 pivniță, curte, grădină, grajd de vite și de nutreț. La dorință și întreagă economia dela câmp. Din oare care cauză sunt silit a-le închiria sau a-le vinde. Preț moderat.

Doritorii binevoiescă a adresa scrisorile la administrația „Foi Poporului“ în Sibiu de unde să vor trimite proprietarului în scrisoare închisă. 31-3

Să caută un morar,

care să conducă o moară cu motor de benzină.

A se adresa la 332 2-2

Nicolae Cucu, preot
Corbi, u. p. Alsó-Yist (Fogarasmege).

Să dă în arândă

casele cu dreptul de licență pentru cărcimărit și la dorință dimpreună cu întreagă economia arândatorului, care constă din fânaș și arătură în mărime de peste 30 jugăre. De economie să țin toate uneltele trebuincioase. Doritorii binevoiescă a să adresa la Ioan Blotor în Hașag, u. p. Ladamos. 325 3-3

A spărut

Călimdarul Poporului pe 1910

cel mai răspândit Călimdar românesc cu material bogat și frumos ilustrațiuni.

Pețul 40 bani.

Am onoare a face cunoscut onoratului public **depozitul meu de mărfuri:**

Secția I: Albituri pentru domni și doamne, gulere, manșete, cel mai bogat asortiment de cravate, de ciorapi și articli de legat, îndeosebi ciorapi pentru băiați, cea mai bună calitate; rufe de tricoot, lână și bumbac. 319 4-26

Secția II: mai nainte M. Daniel: stofe de haine, barchente, flanele de tenis, perină și haine de pat, articli de blănărie. albituri pentru dame, coperitoare cusute, de vată, garnitur, fețe de masă și coperitoare de pat, cele mai bune corsete de fason, șaluri și năfrâm, stofe de dantelă și de perdele, covoare înaintea patului și în casă și linoleu. Cele mai bune oxforduri pentru cămăși, materie pentru șorțe, vinete și albastre.

Mănuși glăcé și de stofă escelente! Articli de blană și de stofă, cu prețuri reduse până la Crăciun.

Gustav Zimmermann, Piața-mare 1.

Podagră și reumă

Durere de încheieturi, împunsături, dureri de spate și șele, dureri de mușchi, de picioare și încheieturi, amortire să vindecă mai repede și mai simplu prin „Unsoarea Gaultheria a lui Örkény“. Mii de epistole de mulțumită dovedesc, că nu există mijloc mai bun și fiecare, care l'a încercat odată, îl recomandă mai departe. Un tub 1.60 Cor, 3 tuburi franco 5 Cor. cu rambursă de comandat numai dela apotheca „la apostol“ în Budapesta, Józsefkörút 64. Depou 100. 277 3-5

5500

de certificate dela medici și privați autenticate de notariul public dovedesc, că **Caramellele de piept** cu cei trei brazi **ale lui Kaiser** delătură mai bine 259 11-24

TUSA

răgușeala, troacna, catar, tusa măgărească Pachet 20 și 40 fileri. Doză 60 fileri. Să capătă la Ianos Budaker în Székely-Keresztur (Cristurul-săcuesc) cum și în toate farmaciile, drogheriile și băcăniile mai bune.

Cel mai cu efect și mai ieftin — **PURGATIV**

Pilulele purgative zaharizate ale lui **Philipp Neustein.**

(Pilule „Elisabeta“ ale lui Neustein).

Aceste pilule sunt a se preferă tut.ror preparatelor similare, căci sunt în toată privința libere de orice substanțe vătămătoare; se aplică cu mare succes la toate morburile abdominale, sunt ușoare, curăță sângele și nici un mijloc nu e mai favorabil mai nevătămător de a combate

Constipațiunile

izvorul sigur al celor mai multe morhuri. Fiind zaharizate le iau cu drag până și copii. 1 cutie conținând 15 buc. costă 30 bani. 1 tub care conține 8 cutii, deci 120 bucăți costă numai 2 Cor. la comandă 2 Cor. 45 fil. franco. 281 7-10

Luați seamă! Păziți-vă de falșuri. Să cerem numai Pilulele purgative ale lui Neustein Philipp. Veritabile numai în cazul când cutiile și prospectul sunt provăzute cu marca firmei noastre în imprimare roșie-neagră Sftul Leopold și subscrierea Farmacia Philipp Neustein. Embalagele noastre patentate trebuie să fie contrasemnate de firma noastră Farmacia lui Philipp Neustein „la sf. Leopold“. Viena I. Plankergasse 6. Depozit în Sibiu în toate farmaciile.

Lemne de foc, mărunte și leături

în mic și cu vagonul să află la

Eduard Zimmermann Bahngasse 14. 322 4-4

Numai marfa bună și solidă. Prețuri ieftine, garanție conștientioasă.

Iuliu Erős

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 3.

Cea mai mare prăvălie transilvană de oroloage, bijuterii, argintării și aurării își recomandă produsele ieftine, și vrednice de preț de oroloage, aurării etc. 262 12-

Prețverante ilustrate la dorință gratis și franco.

Voiești să te însori?

Suntem împuțerniciți din partea mai multor dame (între cari unele cu copii nelegiuiți sau cu scăderi trupești etc), cu avere dela 5-500,000 cor. să le căutăm soți potriviți. Numai domni (și fără avere), cari au gânduri serioase și nu sunt împiedecați pentru o căsătorie grabnică să scrie pe adresa

L. Schlesinger BERLIN 18, Deutschland 212 19-52

500 Coroane plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere

de dinți ori îi va miroși gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergeasse 1. În Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteriței și str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseș: farmacia Lederhilger; Sighisoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plățite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimite 7 sticle cu 5 cor. 80 fil. franco. 1 27-

Sarea de stomach

a farmacistului Schaumann

în compoziția sa îmbunătățită de nou, introdusă cu cel mai bun succes de mai mult de 30 ani, este și rămâne cel mai bun mijloc contra tuturor felurilor de boale de stomach, a boalelor de intestine și lipsei de apetit. Nu ne putem lipsi de el la regularea și păstrarea unei bune misturi. Cine are înclinare spre slăbire să ia asemenea sare de stomach de doue ori pe zi.

Prețul unei cutii Cor. 1.50. Expedare zilnică pe postă cu rambursă, de cel puțin 2 cutii. Să capătă în toate farmaciile și drogheriile.

Depozit principal laboratorul chemic-farmaceu. al farmacistului Iuliu Schaumann lângă Viena. 290 5-20

„AJUTORUL“

Societate pe acții în Șeica-mare

Avem onoare a aduce la cunoștință publică, că banca „Ajutorul“ cu sediul în Șeica-mare (Nagyselyk) în Piața Nr. 371 și-a început activitatea în 9 Noemvrie st. n. 1909 și se ocupă cu toate operațiunile de bancă sprijinind economia poporului nostru și prin întreprinderi de acest fel.

Banca „Ajutorul“ primește depuneri spre fructificare cu 5 1/2%, iară mai mari și stabile dela Cor. 1000 în sus cu 6%. Depunerile corporațiunilor se primesc cu 6%. Depuneri și ridicări se pot face și pe cale postală cu cecuri. Darea după depuneri o plătește institutul separat.

Banca „Ajutorul“ e deschisă în toate zilele de lucru dela 8-12 oare a. m. și dela 2-5 p. m.

Rugând On. public de binevoitor sprijin, semnăm cu toată stima

305 6-10

Direcțiunea.

Precauție!

Orașele, comunele și privații

cari au lipsă de lumină albă ca soarele pentru iluminarea suficientă a locuințelor și stradelor în stațiuni balneare, în vile, hotel, restaurațiuni, grădini, fabrici etc. află la

Intreprinderea „Brikettid“ de lumină strălucitoare în Sibiu (Nagyszeben) strada Gușteriții Nr. 30.

convingere îndestulitoare despre forța de lumină mare, intensivă a acestui sistem de iluminat fără pericol.

Instalarea aparatului, conform concesiunii din partea autorităților, e admisibilă în fiecare localitate cu 30-50 lumini; prin aceasta inovație s'a ajuns nu numai la o învingere însemnată asupra tuturor sistemelor de iluminat existente, ci acestui sistem special de iluminat, pentru că nu e periculos, să manipulează simplu și e ieftin, îi s'a recunoscut rangul prim. Prețurile, cum și informații detaiate și preliminare de spese pentru instalare să dau cu plăcere, comande să primesc și să eșecută prompt. Deschiderea în 15 Dec. 1909.

Intreprinderea „Brikettid“ de lumină strălucitoare a lui

ALBRECHT

313 5-6

Catalogul meu mare bogit ilustrat despre

Nobilitarea vițelor

Oitoani și vinuri il trimitt sicăruia

GRATIS

care îmi face cunoscută adresa lui. Să ceară cartea aceasta și acela, care nu dorește să facă eventual comande, pentru că din cartea aceasta să poată informa asupra vicitalui și conține catatogul și o mulțime de ilustrații de vițe, europene și americane, rădăcini, trupine, și de renumitele vițe Delaware, din cari soiuri avem totdeauna mai multe milioane. Prețurile cele mai convenabile. Mii de scrisori și de ateste, între cari și dela domenii grofești și de ala arhiducilor. Adresa: Szűcs Sándor fia, Cultură de vițe, Bihard őszeg. 289 18-26

Cărămizi și țigle

se află în magazinul nostru din Bistrița, piața Cailor Nr. 9 cu următoarele prețuri:

o mie de cărămizi	{	în magazin . . . 28 C.
		în wagon la gara din Bistrița . . . 84 C.
o mie de țigle (și repuri)	{	în magazin . . . 15 C.
		în wagon la gara din Bistrița 15 C. 40 f.

Cărămizile și țiglele (șirepurile) sunt de calitate superioară,

lucrate și arse foarte bine,

din vestitul lut mălos ce se află în Bistrița.

Comandele cu calea ferată se efectuează prompt. Prețul se rambursează, dacă nu se statoresc altcum condițiile de livrare.

Probe la cerere se trimit.

Societatea acționară de cărămidărie

207 18-20

în Bistrița (Besztercze)

Vinuri de masă escelente,

litra cu 40 și 48 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria

de vinuri

JOSEF SCHULTZ

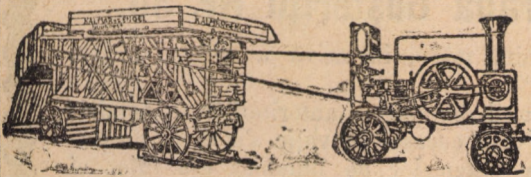
Sibiu, strada Urezului 20

Distins cu numărate prime-premi și diplome de onoare.

Fabrica de motoare și de mașine Kalmár și Engel

Budapesta V., Lipót-körut 22.

Își recomandă motoarele de benzin, locomobilele de benzin, precum și motoarele sale de gaz sugativ, cele mai simple și întocmite pentru mașine de îmblătit și pentru mănarea de mori, cari se pot vedea ori și când puse în mișcare în V. Lipót-körut 22.

Garanță deplină pentru îmblătit escelent!

802 Novitate singur esistentă! 7-20

Aceste motoare, au mers uniform, și în urma construcției lor foarte simplă să pot manua ușor și de cel mai neespert om.

Listă de preț gratis și franco.

Prețuri ieftine de plătit în rate!!

Cele 15 zile ieftine!

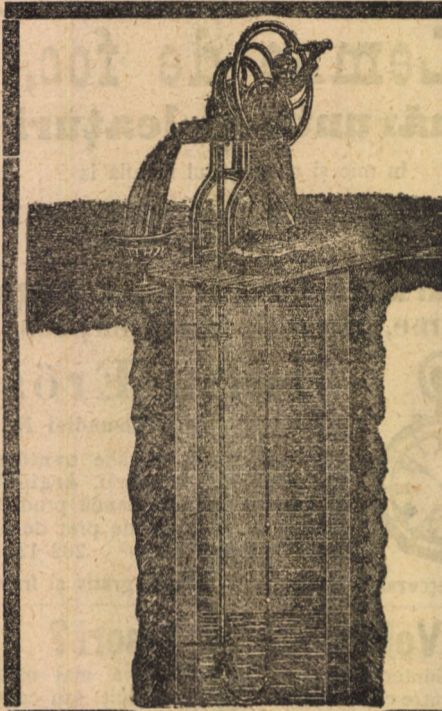
In decursul timpului dela 1-15 Ianuarie c. vând toate ghetele de gumă cu prețuri foarte scăzute. Iubitorilor de ghetete de zăpadă le ofer ocazia a să putea privede ieftin cu ghetete de zăpadă extra-tari. In galoși eu am introduși galoșii de „Helsingborg“, de renume universal, mai departe fabricate americane și rusești. Să socotese ieftin și galoșii pentru copii.

Cu distinsă stimă 334 2-2

Aici să repară și ghetete de gumă.

IOAN GITSOHNER

conducătorul depozitului „Tarul“ de ghetete.

Pumpă catenară-rapid pentru fântâni

cu globuri de gumă, patent.

A nu să confunda cu alte sisteme.

Prestațiune stabilă:

a pompei simple cam 5000 litre

a pompei duple „ 10,000 „

Reprezentanța la: 28 48-52

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

Pumpe totdeauna în depozit.

Descrieri și prețuri la dorință.

Prin numeroase scrisori de mulțumită trimise mie pot dovedi, că nu este nimic mai bun și mai ieftin, ca

floacele de piuă de Cisnădia

Cine vrea să aibă matrațe ieftine și bune, sau paturi și perini vecinic durabile, acela să se îndrepte la mine cu deplină încredere. Pentru lucru de curelărie și șelărie, pregătirea de sersamuri la cai (gura hamului) etc. sunt introduse și la artileria c. r. și valorate. Mai departe fac atent la țoalele de cai militari și pentru feciori, de Cisnădia, la postavul de Cisnădia, articli de lână de oaie și produsele școalei noastre de țesătorie de specialitate.

Cu distinsă stimă

295 5-20

Mihail Bretz, Cisnădia (Nagydisznód).

Institut de credit funciar din Sibiu.

Piața mare Nr. 3-5.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.**Scrisuri funciare,**
scutite de dări.

ce să pot lombarda la banca austro-ungară, să pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.**Avansuri pe efecte publice.**

Credite de cont-curent contra intabulării și altă garanță.

Executarea

de fiecare afaceri de bancă și de zarafe prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea supoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

Incasarea efectelor în depozit spre păstrare,

inchirierea de resorturi de cassa de fer

(efete de depozit), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 8 25-

Informațiuni amănunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

RĂCEALĂ,

influență, puțină tuse e suficientă, să'l aducă pe om în pericol de viață; bacilul afă drumul spre plămâni și deja s'a dezvoltat din boala cea fără pericol, un pericol de viață. Tuberculoza pândeste în fiecare tuse și de aceea are tot iasul, care tușește, simte dureri de piept, e întrocnat, n'are

apetit, să simte rău și obosit, să folosească siropul din miere de tei a lui Örkény, premiat cu medalia de aur. Imoiaie tusa, disolvă flegma, alungă asudatul de nopțes, care'l slăbește mult pe om, îmbunătățește pofta de mâncare și e o adevărată bineficeră pentru acela, care răsufă greu. — O sticlă de probă 3 Cor., o sticlă mare 5 Cor. și 3 sticlă franco 15 Cor. cu rambursă numai prin fabricantul. 278 A 6-12

Farmacia „la apostol“,
Budapesta, Józsefkörút 64. Depou 100.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de lână
in mare asortiment

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

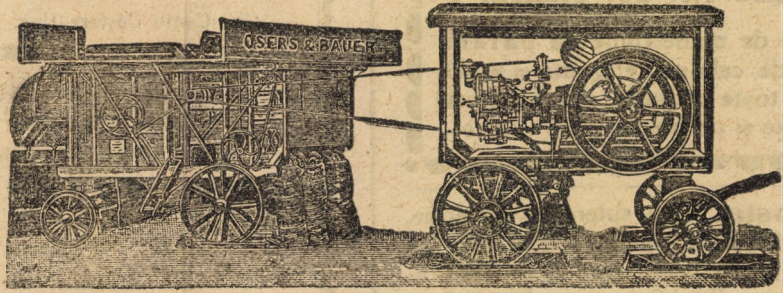
În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 81 30-

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Osers și Bauer fabrică specială pentru construarea de motoare.

VIENA XX., Dresdnerstrasse 81-83/a.

Filială pentru Ungaria: BUDAPESTA VI., Podmaniczkygasse 18.

Locomobile cu benzin

Fabricate recunoscute de clasa primă. Garnituri complete de îmblătit.

Motoare ou benzin.

Motoare cu gaz sugativ.

Forța de mână cea mai ieftină din prezent (2—3 țilari spese de mânăre). Preste 1000 aranjamente în mânăre. Condiții de plată favorabile. Preliminare de spese gratis și franco.

În timpul din urmă am furnizat garnituri de îmblătit între altele următoarelor firme: Schlosser Ioan, Sas-Veseuz, 8 HP aranj. de îmblătit. Pop Antonie, Bucerdea-vinoasă-ungurească I. Alba Iulia 8 HP aranj. de îmblătit. Nicolae Băcilă, Nucet, I. Sibiu, 10 HP aranj. de îmblătit. Faff Mihály Felső-Bajom, 4 HP aranj. de îmblătit. Nuszbaum Aron, Bethlen-Sz.-Miklós 4 HP aranj. de îmblătit. Doczy, Csikszzeroda, 10 HP aranj. de îmblătit. 39 41—

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu o o întemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asiguresă în cele mai avantajoase condiții:

21 50—52

contra pericolului de incendiu și esplosiune,

edificii de ori-ce fel, mobile mărfuri, vite,
nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

În toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Vălori asigurate contra incendiului:

95,816.412 coroane.

Capitale asigurate asupra vieții:

9,882.454 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,484.278,88 c. pentru capitale asig. pe viață 4,028.118.12 c.

Oferte și ori-ce informațiuni să pot primi dela:

Direcțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cisnădiei 45. SIBIU. Heltanergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru
cărțat, călărit, vênat, sport și voiaj, poclăzi
și procovături, portmonee și bretele solide

și alte

81 26—

articole de galanterie

cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi)

permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comandele prin postă se efectuează prompt și conștientos.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment, Capsici comp.,

înlocuitor pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în ștule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40 și Cor. 2— să capată aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga.

Șoseaua Elisabeta Nr. 5 nou.

Expediție zilnică. 242 14—26

Salon de pälării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etagiul I.

Deposit de confecțiune de pälării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și modele originale vieneze și pariziene. 86 40—

Epilepsia. Cine suferă de epilepsie, nevoie și alte boale de aceste nervoase, să ceară o carte de deslușire, care să capătă gratis și franco prin »Priv. Schwanen-Apotheke«, 177 Frankfurt a M. (Germania). 25—52

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofați și cari în urma ușurinței din tinerețe și pris deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca aceste stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruii oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără șială și cu încredere măcarurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a desluși aceste măcaruri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ca deja eventual există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului să curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilitice, boalele de țevă, besică, nervi și șira spinării, înepăturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea outerei bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei e sală de așteptare separată și spiro separată. În ceace privește cura, depărțarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, orie la dorință să retrimit ficăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Visitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta VII. Rákóczi-ut. 10. 80 34—

Viță oltoite de vie

în sortare conștiencioasă, recunoscută în țara întreagă

Port-altoi americani

deplin dezvoltate și crescute în teren deluros,

Vițe nobile europene,

în cele mai bune soiuri de vin și de filegorii și pentru struguri de masă

Pădureți de acății și gledici

liferează cu prețuri moderate

Pepiniera primă ardeleană alui**Mihail Ambrosi**

în Mediaș (Medgyes Nagyküllömege).

Prietinul vițerului 254 13—

catalog al soiurilor și prețurilor împreună cu instrucțiune populară și practică pentru plantarea viilor să trimită la cerere ori și cui gratis și franco.

„RACOTANA“

Institut de credit și economii societate pe acții.

Centrala: **Selca-mare** casa proprie. Filială: **Elisabetopole**.

Giro-Conto Oesterr.-Ung. Bank.

Postsparcassa ung. Co. Nr. 22113. Clearing.

intemeiată la anul 1893.

Capital social Cor. 200,000.—

Fonduri (de rezervă, binefaceri, cultural, și de pensii) „ 61,089.26

Depuneri spre fructificare „ 403,297.—

Primește depuneri spre fructificare până la Cor. 1000 cu 5%, dela Cor. 1000—10,000 cu 5½, iar dela 10,000 în sus și dela corporațiuni cu 6%, plătește și darea.

Escomptează cambii cu cel puțin două subscrieri.

Dă împrumuturi pe cambii cu și fără acoperire hipotecare cu 7—8%.

Ore oficiale în toată ziua înainte de amiază dela 8—12, după amiază dela 2—4 ore.

304 6—6

Direcțiunea.

Am onoare de a aduce la cunoștința preșonoratului public călător, că necruțând nici o oboseală precum și cheltuială am renovat hotelul, restaurantul și cafeneaua conduse de mine de 10 ani sub firma

„Hotel MIHAIU“

Strada Turnului (Saggasse) Nr. 11,

adaptându-le conform cerințelor timpului și comodității onor. public călător.

Odăi confortabile și curate incl. luminat și serviciu dela cor. 1.60 în sus.

Odăile de scaldă

Cafenea și restaurant de mână primă în casă. Culină escelentă, prețuri ieftine și serviciu atent. — **Bere proaspătă și anume sibiană de Hebermann, bere neagră de trei stejari și bere Dreher de Steinbruch, precum și vinuri curate și naturale** de butoi sau buteli.

Mulțumind pentru încrederea dovedită față de mine și până acuma în o măsură atât de mare, rog a mi-o păstra-o, onorându-mă și pe viitor și semnez

Sibiu, 1909, Septembrie.

cu stimă

IOAN MIHAIU

hotelier și propriet.

247 14—

Auget!

Afurisita de tusa mă înneacă

La tusa, răgușală și întrocinare ajută sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fl.

Depoul central:

farmacia „La palatin“

Budapest, VI., Váci körut 17.

Trăiască!

Pastilele lui Egger mă scăpară iute.

În Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummier, Karl Pissel, August Teutsch.

În Sabeș la Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder.

240 15—26

O mare prăjitorie de cafea

și
moară de măcinat, mânăta cu forță electrică

în legătură cu prăvălia mea de articli de băcănie — dar ca secție specială — am înființat în Sibiu, Piața-mare Nr. 20, după cei mai nou și bun sistem și învit onor. public să binevoiască a le cerceta.

Totodată îmi iau voie a face cunoscut onoratelor econoame, că mai jos însemnatele

amestecuri de cafea

— prăjire aproape zilnică — să compun cu cunoștință de specialitate, așa că eu sunt în plăcuta poziție a furnisa nu numai calitativ cea mai escelentă cafea, ci și prin fixarea celor mai ieftine prețuri, îmi voi da silința a mulțumi pe deplin în toate privințele pe onor. mei mușterii.

Amestec	A. 1 kilo	Cor. 2.80	} Prăjit deschis sau închis.
„	B. 1 „	3.20	
„	C. 1 „	3.60	
„	D. 1 „	4.—	
„	E. 1 „	4.40	
„	F. 1 „	4.80	

Mai departe am în depozit mare asortiment de cafea crudă (nepăjită) cu prețurile cele mai ieftine.

La comanda pe postă dela 3 kilo în sus — fie și soiuri deosebite — rebonific jumătate din porto.

Cu distincă stimă

Ludovic Fuchs

Piața-mare Nr. 20.

824 3—10